

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Égész évre..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatalBudapest, József-körút
5. szám.Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az „Achiles“ Sport-Egylet, az „Aradi Keres-Egylet, „Magy. Testgyakorlók köre“ a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet,“ a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,“ a „Budapesti Torna-Egylet“ a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Debreczeni Torna-Egylet,“ az „Egyetemi Athletikai Club,“ „Első Magyar Vivó-Egylet,“ az „Ersekújvári Vivó- és Torna-Egylet,“ a „Fertői Csónakázó-Társaság,“ a „Győri Csónakázó-Egylet,“ a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,“ a „Kolozsvári Athletikai Club,“ a „Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,“ a „Föv. Vivó-Club,“ a „Körmendi Athletikai Club,“ a „Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,“ a „Magyar-Ovári Torna- és Vivó-Egylet,“ a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet,“ a „Makói Torna-Egylet,“ a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Lévai Torna- és Vivó-Egylet,“ a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Maros-Vásárh. Torna-Egyl.“ a „N.-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,“ a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nemzeti Hajós-Egylet,“ a „Neptun Budapesti Evező-Egylet,“ az „Ó-Becsei Kerékpár-Egylet,“ az „Ó-Budai Torna-Egylet,“ a „Pécsi Athletikai Club,“ a „Pozsonyi Hajós-Egylet,“ a „Pozsonyi Torna-Egylet,“ a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,“ a „Sátoralja Újhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club,“ a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szabadkai torna-Egylet,“ a „Szarvas Korcsolyázó-Kör,“ a „Szegedi Csónakázó-Egylet,“ a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szegedi Torna-Egylet,“ a „Székely-Údvarhely Korcsolyázó-Egylet,“ a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,“ a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet,“ és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycl) Egyesület,“ a „Pápai korcsolya-egylet,“ a „Torontáli korcsolyázó- és hajós-egylet,“ „Szegedi Kerékpár-egyesület,“ „Veszprémi torna-egylet,“ „Tordai korcsolyázó-egylet,“ „Budapesti Torna-Club,“ „Zombolyai atletikai club,“ a „Szászvárosi atletikai club,“ a „Szolnoki korcsolyázó-egylet,“ a „Budapesti polgári lövészegyesület,“ „Sportkedvelők köre“

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

ATHLETIKA

Keresztessy József 50 éves vivómesteri jubileuma.

(Május 21.)

A magyar vivó tanárok Nesztorát, aki egyuttal a rendszeres magyar vivó iskola megalapítója, Keresztessy Józsefet szívélyes óvációkban részesítették volt tanítványai abból az alkalomból, hogy az ősz mester a napokban ülte meg vivótanárságának 50. évfordulóját. A Hungária szálloda egyik termében, a hol az ünnepélyesség lefolyt, Keresztessynek mintegy 200 volt tanítványa jelent meg, köztük: Wekerle Sándor, Szilágyi Dezső miniszterek, ifj. Ábrányi Kornél, Beöthy Algernon, Bánó József, Baranyi Ödön, Harkányi Frigyes, Komjáthy Béla, Hentaller Lajos, Tisza István, országgyűlési képviselők, Beniczky Ferencz, Pestvármegye főispánja, Eötvös Loránd br., Arany László, Gajary Ödön, Havass Imre főügyészhelyettes, Vastagh György, Lipthay Kornél táblai bíró, Szemere Miklós, Pogány Ödön, Csernovits Diodor min. titkár, Hindy Kálmán, Csete Kálmán, Püspöky Emil, Porzsolt Gyula, továbbá Vay Lajos gr. és Fodor Károly, Nagy Sándor (Arad) vivómesterek, Csillagh Gyula, Bittó Aurél, és még többen, akik a terembe lépő mestert hosszas éljenzéssel fogadták.

Az ünnepelt elfoglalva a számára készített helyet, Kisbaári Kis Ferencz — Keresztessy József legkitünőbb tanítványainak egyike és az ünnep buzgó rendezője — intézett hozzá üdvözlő beszédet, amelynek során átnyújtotta a tanítványok emléktárgyait, még pedig egy remek kivitelű dísz vivó-kardot és vitórt, egypár díszpisztolyt elefántcsont markolattal és arany díszítéssel, egy cserkoszort, és végül a mesternek bronz mellszobrát, amelyet Strobl Alajos mintázott. Megjegyzendő, hogy az összes igen díszes ajándékok hazai készítmények. A szónok aposztrofálva előbb az ünnepeltnek ismeretes sze-

rénységét, így folytatta: De mégis bűnnek tartottuk volna megfelekedezni arról, hogy te 50 éves keresztül híven, önzetlen lelkiismeretességgel és becsülettel töltött-d be fáradságos hivatásoda, olyan művészettel, amely egyedül a te sajátod. Közel 5000 tanítványodnak mindegyike külön-külön érezte — a jó atya módja szerint reá alkalmazott — aczéllkarodnak súlyát a kiképzés tökéletesítésében, ezek tehát nem feledkezhetnek meg arról, hogy töled tanulták meg, miként kell fegyverrel megvédeni a becsületet és hogy mennyi hálaival tartoznak ők neked ezért. — Végére érve beszédének, amidőn a Strobl által mesteri kézzel készített mellszoborról lebulott a lepel, így fejezte azt be: És itt kedves öregünk lásd önmagadat. Ezt egyik lelkesült tanítványodnak művészkeze és szeretete alkotta annak a mesternek, akit mi és aki minket mindig szeretettel ölelt szívére. Az ég tartson meg nekünk soká, nagyon soká, tédáldott jó mesterünk!

A beszéd befejezésével felhangzott lelkes éljenzés lecsillapultával Keresztessy József mély meghatottsággal csak annyit felelt: Igen köszönöm, kedves tanítványaim.

Ezután sorra sietett minden jelenvolt kezét szorítani az ősz mesterrel akinek tiszteletére ezután a nagy étteremben fényes bankettet is rendeztek.

Az emléktárgyak ünnepélyes átadását Keresztessy József tiszteletére ugyancsak a Hungáriában rendezett lakomán követte, melyen jelen voltak a többek közt Szilágyi Dezső és Wekerle Sándor miniszterek, Beniczky Ferencz főispán, Harkányi Frigyes, Bánó József, Bottlik Lajos, Székely József, Tisza István, Gajári Ödön, Komjáthy Béla, Havass Imre, Vastagh György, Baranyi Ödön, Hentaller Lajos, Kisbaári Kis Ferencz, Saxlehner testvérek, Gyulányi Lajos, dr. Csillagh Gyula, Hegedüs testvérek, Barátosi Porzsolt Gyula, Püspöki Emil, Halász Zsigmond, gr. Vay Lajos, br. Podmaniczky Géza, Nagy Miklós, Olaj Lajos, dr. Puky Ákos, Nagy Sándor (Aradról), Pogány Ödön (Mármarosból), Noszlopy Steinbach István, dr. Kéry István, Kovács Sebtyén Eudre, Kazy József, Forster Gyula, Hagenmacher Árpád, Tamassy Árpád, Kellner János dr. Gervay Pál, Vastagh Géza, Gerster Béla, gr. Bethlen Pál, br. Radvánszky János és még számosan, körülbelül 80-an.

A harmadik fogás után Harkányi Frigyes országgyűlési képviselő, aki 1842 óta tanítványa Keresztessynek, köszöntötte

a feljubilánst. Több mint félszázad óta tanítványa — ugymond — a mesternek, aki a kardot is forgatta a véres csatában. Nagy szellem, erős jellem ritkán van gyenge testben. Az ország sokat köszönhet a fiatalság testi nevelése körül. Az ő tanítványaira a haza minden körülmények közt számíthat, mert ők erősek testiben és lélekben. Élteni Keresztessyt, kihez 50 éves barátság fűzi.

Podmaniczky Géza báró rövid felköszöntőben szintén Keresztessyt élte

Ezután Szilágyi Dezső miniszter szólalt fel. Az ujkori szabadkőművességet képviseli, mert mindnyájan külön nyelvet beszélünk, amelyet mindnyájan megértünk: ez az a nyelv, amely a testedzés mellett a lovagiasság szellemét hirdeti. Ezen a nyelven szólalunk meg, amikor Keresztessy Józsefet, Magyarország vivőmesterét, ünnepejük, a ki a fiatal nemzedéket vivásra és lovagiasságra tanítja. A lovagiasság magyar tradíció.

A negyvenes években a politikai küzdelmek és a lovagiasság arany kora volt. Mindnyájan kezeit nyújtunk a mesternek, kinek neve a nagy Széchenyi és Wesselényi neveivel van összeköttetésben. A jellem igazi próbája a hosszú idő. Ugyőszbe csavarodtak, mint a fiatalok egyformán jelentünk meg, kik szeretik a mestert, ki mindent szívesen hall, csak dicsegetet nem. Keresztessyre emeli poharát, ki ötven éven át tanított vivásra s lovagiasságra.

A viharos tetszés lecsillapulása után Tiszvári István emelt szót, óva intve attól, hogy a vivás tanulásával a nyegleség kárhozatos szellemét szívjuk magunkba. Épen azért élte Keresztessyt, mert az ő vivőiskolája a nyegleséget pusztítja és az igaz férfias erényeket ápolja.

Szóltak továbbá Beöthy Algernon, Baranyai Ödön, Komjáthy Béla, Bottlik Lajos, kisbaári Kiss Ferencz, a rendezőbizottság elnöke, Szilágyi Dezső két ízben, Székely József, Beniczky Ferencz főispán, Bánó József, Szokolay Kornél a sajtó nevében üdvözölte a jubiléumot, mert a sajtó hivatása azonos azzal az iránnyal, amely Keresztessy iskoláját jellemzi: ez a korrekt, lovagias, gentleman szellem fejlesztése a magyar társadalomban. Halász Zsiga a vivőmesterek ifjabb generációjára nevében köszöntötte fel Keresztessyt.

Atléták viadala

Budapest, máj. 26

A Magyar atletikai klub mai tavaszi viadala rendkívül fényes és uagyszámu közönséget gyűjtött az Orczikerti pályára. A klub a versenypálya egyik oldalára, az árnyas fák alá, tribünöket állított, mely egészen megtelt urakkal, de főképp hölgyekkel, kik fényes világos tavaszi toilettekben jelentek meg, érdeklődésükkel még becsesebbé tévén az atlétákra nézve a babérokat. A tribünök mögött a Ludovika akadémia növendékei állottak kíváncsi sorfalat. Bent, a gyepen, az árnyéktalan Szaharában, hemzsegett a közönség, klubtagok és katonatisztek. A versenyek kitűnő animóban, általános érdeklődés mellett folyt le s a klubtagok bizonyára még jobban hozzá látnak a traininghez, látva kubjok népszerűségét.

A versenybíróóság elnöke Gerenday György dr. volt, a versenyt Halász és Zingor vezették. A versenyek du fél 3-kor kezdődtek. I. Juniorok versenye. Táv. 200 méter. Két csapatban indultak az újcz futók. Az első csoportban első Strosz Béla, 2-ik Fiáth Imre. A második csoportban első Császár Géza 2. Tóvölgyi Elemér. A két első bronz érmet kapott. — II. Távolugrás. A ki 6 méter 30 cm-ért ugrik, aranyérmét, 6 méternél ezüstérmét, 5 m. 70 cm-ternél bronzérmét. Réti Menotti ugrott legnagyobbat, 6 m. 17 cm., Réti Pál 6 m. 8 cm. — III. Sikfutás. Táv. 91 m. — 1-ső Császár Géza, aki ezüstérmét kapott, mert 11 másodperc alatt megfutotta a tért, 2-ik Villányi Károly. — IV. Tételöny-verseny. Sikfutás, táv. 402 $\frac{1}{4}$ méter. 1-ső Biró István. 2-ik Temple Rezső. Az első ezüstérmét, a második bronz érmet kapott. — V. Kezdek kerékpárversenye. Táv. 1000 méter. Első Bajnóczy Sándor, a ki a távolságot 2 perc 39 mp. alatt futotta be s canterben győzött. — Sikfutás. 200 méter. 1-ső lett Császár Géza, a ki 25 má-

sodperc alatt futotta be a tért, megnyerve ezzel a klub aranyérmét. VII. Súlydobás. A 7 $\frac{1}{4}$ kilogram súlyu vasgolyót Sajtó Samu dobta legmesszebre, 9 méter 14 cm-terre. Második Gulyás Gyula, 8 méter 91 cm. Mindketten bronzérmét kaptak. VIII. Kerékpárverseny tételönyvel. Táv. 1609 méter. 1-ső Bajnóczy Sándor (ezüstérmét kapott) 2-ik Balogh Hugó (bronzérem,) Szantner Béla lebukott, de semmi baja se történt. — IX. Bajnoki verseny. A ki a 804 $\frac{1}{4}$ méter távolságot 2 perc 10 mp. alatt megfutja ezüstérmét kap és bajnokjelölt lesz. 1-ső Réthy Pál (2 p. 18 mp.), 2-ik Jankó Béla (2 p. 21 mp.) Az első ezüst, a második bronzérmét kapott. X. Kerékpárverseny. Távolság 3218 m (2 angolmérőföld.) 1-ső Vaczula Rezső, a budapesti kerékpár-egyesület tagja. 2-ik Bajnóczy Sándor. Vaczula ezüstérmét és tiszteletdíjat, Bajnóczy bronzérmét kapott. — XI. Ökölvívás. Ez a közönséget roppant mulattatta, mert a vastag keztyűs atléták ugyancsak püfölték egymást. A győztes Sajtó Samu lett, Balogh Hugó és Jankó Hugó ellenében. — XII. Gátverseny. 1609 méter, 15 darab (85 cm. magas) sövényvel. Első lett Réthy Pál. Az élvezetes programot a vesztesek vigaszversenye, a díjak kiosztása s a kerékpárosok nagy felvoulása fejezte be. Ezután a közönség a katonazene hangjai mellett teljes meglepődétséggel széteszlott.

A palicsi versenyek.

Szabadka május 1.

Az »Achilles-Sport-Egylet« és »Szabadkai Torna Egylet« május 1-én tartotta meg nagyszabású mérkőzéseit Palicson angol asphalt versenypályán. Az esős idő daczára az ezrekre menő közönség az esernyő alatt nézte végig a valóban izgalmas és idegfeszítő viadalokat, mindez a versenyek efolyásának sikerültét bizonyította.

A juniorok versenyében a 200 m. távolságot Gruber Gyula futotta meg elsőnek, jó másodiknak érkezett Schlézinger Henrik.

A síkfutásban Matkovits Miklós 91.3 mét. 11.5 mp. alatt futotta meg mint első, jó másodiknak érkezett Honkó Béla 11 $\frac{3}{4}$ mp. alatt.

A kezdek velocipéd versenyében a 2 klm. távolságot Szabó Jenő »a Hunnia Bicycle Club« tagja 4.15 p. alatt és Pejcsik Károly 4.20 p. alatt megtette.

A súlydobásban Matkovits Miklós az »Achilles Sport-Egylet« tagja a 7.4 klg. súlyt 8.20 méter távolságra dobta.

A tételönyvel rendezett velocipéd versenyben ismét Szabó Jenő győzött, azt 15.18 p. alatt tiporta le. Pejcsik Károly 18.45 p. a. és jó harmadiknak Honkó Béla érkezett be az »Achilles Sport-Egylet« tagja.

A 10 angol mrtföldes velocipéd versenyben Vaczula Rezső a »Hunnia Bicycle Club« tagja 37.25 p. alatt elsőnek, Szabó Jenő 38.50 p. a. másodiknak és Stettner Gusztáv a »a budapesti kerékpár egylet« tagja 39.19 p. a. harmadiknak futották be.

Az országos jellegű tanuló ifjak versenyében a 91.3 m. távolnyi síkfutásban 14 mp. a. Köch József V. oszt. tanuló elsőnek futotta meg, jó másodiknak Kászonyi Gyula 14.5 mp. alatt szintén V. oszt. lett.

A 3000 méter versenyjárásban Halász János III. oszt. tan. 15 p. alatt első lett, ellenben II-ik Pek József II. oszt. tan. 155 p. a. lett.

Az 5 kilom. gátversenyben a 15 drb gátat Fischer Béla II. oszt. tan. elsőnek, Szokolai Ottó I. oszt. tan. másodiknak és igen jó harmadiknak Knótz Béla I. oszt. tanuló ugrotta át.

A versenybizottság élén Mamuzsich Lázár Szabadka városának polgármestere állott. Versenybírák Scozza Zoltán tűzoltó főparancsnok Wenzel Lajos bajnok és Petonszki József voltak. Időmérők gyanánt Hubay Dezső és ifj. Kammer Mihály; továbbá termérők gyanánt Mácskovits Titusz és Pál G. Mátvány szerepeltek. Erőkiegyenlítő és versenyintéző nagybudafalvi Vermes Lajos bajnok volt. Orvos: Dr. Réfy Jenő. Jegyzők: patai Szubbotich Sándor és Swoboda Lajos. A versenyek befejezése után a társas vacsora közben a közreműködő atléták tornászok a tűzoltók zenekara kísérete, mel-

lett éltették a nap hőseit és ígéreteket tettek egymás közt, hogy szigorú traininget tartanak és ismétellen mérközni fognak Pálicson a legközelebbi verseny alkalmával f. évi július 24-én.

Patai Szubbotich Sándor
egyleti jegyző.

Dr. Vermes Lajos
egyleti elnök.

Halász Zsiga vivőmester f. évi május 15-től szeptember hó 15-ig tartó négy hónapos nyári vivő tanfolyamot rendez.

TORNA

Torna-versenyek Ungvárt. Rendkívüli örömnkre szolgál a következő ungvári levél közzététele:

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Örömmel vettük becses lapja legutóbbi számában a vidéki torna-versenyekre vonatkozó terv közlését, annál is inkább, mert mi ez ügyben a szükséges előkészületeket már meg is tettük. A helybeli főgymnásium tornatanítói ugyanis az ezidei tornaverseny elejtése után abban állapodtak meg, hogy az országos helyett helyi tornaversenyt rendeznek. E végre az egyenruházás céljából még husvétkor tárgyalásba bocsátkoztam a jó hírnevű Sigmund céggel és miután ezt elrendeztem, ápril 29-ikén ez ügyben tartott értekezleten megalapítottuk a tornaverseny idejét és programját, mely — nem csekély örömnkre — a fővárosi bizottságéval, nagyon jelenéktelen eltérésektől eltekintve megegyező. A rendelet tehát minket már készen ta ált. Midőn erről a Tekintetes Szerkesztő urat örömmel értesitem, maradok kiváló tisztelettel Ungvárott, 1892. máj. 17-én.

Medreczky István,
főgymn. tanár.

Gyalogverseny. A debreczeni tornaegylet idei gyalogversenye, mely Debreczenből kiindulva, Bősziörményen és Hadházon keresztül vezetett vissza Debreczenbe, 50 kilométernyi távolságra terjedt, tehát hosszabb volt minden megelőzőnél. Bősziörményig sáros volt az út, mi a járást megnehézítette és a versenyzőket kifárasztotta, kiknek 6½ óra alatt kellett megtenni az utat. A nyolcz versenyző, iskolai és gazdasági növendéke, hajnali 4 órakor indult el a collegium elől; a verseny-bizottság öt kocsin követte őket, az orvos lóháton ment velük. Utközben frissítő várta őket a megálló helyeken. Bősziörményen tul hárman kidőltek. Egész Debreczenig vissza Csutoros Albert theologus járt elől, de a kaszánya előtt Morász Béla 7-dik osztálybeli tanuló, ki mindig nyomában járt, egyszerre elébe került és 10 óra 20 perczkor, az utcán egybegyűltek éljenzése közt ért a célponthoz, a Margitfürdőhöz. Csutoros 10 óra 20½ percz or állt meg a célpontnál. Cigányzene mellett osztották ki nekik az arany, ezüst és bronz érmeiket. A fürdőben villás reggeli, este pedig lakoma volt a versenyzők tisztelőjére.

CSÓNAKÁZÁS.

Pozsonyi hajós-egylet.

Pozsony május 13.

A pozsonyi hajós egylet évi rendes közgyűlését f. é. márczius havában megtartván van szerencsém a választmány által a közgyűlés elé terjesztett évi jelentést az egylet tagjainak a letolyt 1891 évben való működésére valamint az egylet állapotát és azt érintő fontosabb eseményekre vonatkozólag becses lapunk részére kivonatolva a következőkben beküldeni.

A mi az evezési sportnak gyakorlását illeti, ugy a lefolyt évet mint általában véve kedvezőt jelezhetjük, mert az utolsó evezési évadban, mely kezdetét ápril. hó 25-én vette és befejezést nyert október hó 25-én 34 egyleti tag 13 hajóban összesen 410 kirándulás és gyakorlaton vett részt, míg ellenben 1889 évben 360 és 1890 évben 233 kirándulás és gyakorlat eszközöltetett csak tagársaink által.

A 34 egyleti tag által megtett kilométerek száma összesen: 8400.4

Ami a tagok számát illeti, 1891 évi január hó 1-én volt az egyletnek

.....	42	rendes és 20	pártolótag.
belépett az év folyamán	10	"	1
viszont kilépett	5	"	—

tehát volt az egyletnek

az elmúlt évben	47	"	21
-----------------	----	---	----

tagja. Azonkívül pedig 2 foglalkozó tagja.

Nagyobb kirándulások tétettek Dévénybe, Haimburgba Nemetóvárra és vissza, továbbá Bécsből (Dunau-hort evező egylet kikötő helyéből) az egyleti kikötőig doubl-sculban kormányossal, mely 60 kilométernyi ut 3 óra 55 percz evezési időt vett igénybe.

A Dunán lefelé is tétettek kisebb nagyobb kirándulások, így többek közt egy négy evezős Győrre, mely 103 kilométernyi ut 7 óra evezési idő alatt eveztetett be; ugyanazon négyes legénysége másnap Komárom felé evezett, mely útján a győri csónakázó egylet egy négyesse és egy non-cox pair-oirja kísérte. Utközben azon kellemes meglepetés érte a két testvér egylet evezőseit hogy Gönyőnél kiszálva, ott találta a nemzeti hajósegylet egy és a pozsonyi hajós egylet két tagját, kik aznap reggel Pozsonyból indultak pair-oirbau s most már a 4 hajó együtt folytatta útját Komáromig.

Nem mulaszthatjuk el azonban kiemelni, hogy tulajdonképpen sportszerű indulás csak egy volt az elmúlt évben s ezt tette Csader Gusztáv 1891 évben belépett tagtársunk, ki szept. hó 20-án singl-sculban felevezett Fischamendre és nyomban vissza, mely oda vissza 83.4 knt. utal pihenéssel együtt 10 óra 25 percz alatt evezte be. Ismerve a Dunának Dévény és Haimburgnál, továbbá Nemetóvár és Orth közti folyását, ugyancsak kemény próbára tétetett a fiatal evezős kitartása.

Az elmúlt évben egyleti helyiségünk az állandó Duna hid felé 14 m. hosszúságban bővített ki. Tétetett továbbá intézkedés két egymásnak teljesen megfelelő pair-oir beszerzése iránt.

Mint az egyletünket érintő nevezetesebb esemény gyanánt felhozzuk, hogy a Neptun és illetve a nemzeti-hajósegylet kezdeményezése folytán az elmúlt évben mozgalom indított meg az iránt, hogy az evező sportnak Magyarországon való terjesztése és fejlesztése, s az evezős-egyletek közös érdekeinek előmozdítása végett a magyarországi evezős-egyletek egy szövetséggé alakuljanak.

Magát az eszmét a választmány pártolónak vélte és ki is küldött egy bizottságot a Budapesten 1891 évi szept. hó 27 én megtartott előzetes értekezlethez.

Ezen értekezleten a nemzeti hajós-egylet 12 pontozatban foglalt irány elveit elfogadtatván az alapszabályoknak ezen elfogadott elvek szerinti kidolgozására egy két tagu bizottság küldetett ki, kik által az alapszabályok már kidolgoztattak s azok az esetleges észrevételek megtétele végett beküldettek.

Az alapszabályok ilykép még teljesen kidolgozva nem lévén ezeknek elfogadása esetén az egyletnek a szövét-

kezetbe belépése felett határozni, az e czélből összehívandó közgyűlés tárgyához fog tartozni.

Ezen kivonatnak közlésére felkérve tek. szerkesztő urat nem mulaszthatom el utalással a t. é. april. hó 15-én 8 számú becses lapjában „Egy év a nemzeti hajós egyesület életéből” című közlésére megjegyezni, hogy a nálunk fekvő adatok és jegyzőkönyvek szerint a Magyarországon először megalakult evezős egyesület a „Budapesti hajós egyesület” volt, mely azonban rég megszűnt.

A második evezős egyesület volt hazánkban az 1862 évben megalapított pozsonyi hajósegyesület; melynek megalakítására a mozgalom a pozsonyi jogakadémia ifjusága közt indult meg, kik éppen a budapesti hajós egyesület példáján buzdulva állottak össze. A pozsonyi hajós egyesület fennállásának 25-ik év fordulóját 1887 évi június hó 8-án ülte meg. A nemzeti hajós egyesület és a bécsi Lia később keletkeztek.

Dr. Vermes Gedő
e. titkár.

A tiszai regatta elhalasztása.

A bécsi evezős verseny is az alantírt szövetség által választott időben, az az július hó 3-án lévén megtartandó, a folyó évi július hó 2- és 3-ik napjára Szegedre kitérített és már kihirdetett Tiszai regatta szövetségi evezős versenyek határideje folyó évi július hó 9- és 10-ik napjára halasztatik el, úgy hogy az első napon az az július hó 9-én a július 2-ra, július hó 10-én pedig a július hó 3-ra hirdetett versenyek fognak megtartatni.

A versenynapoknak illetően megváltoztatása folytán a nevezési zárhatárnapok is akként változnak meg, hogy a június hó 11-re, tűzött zárhatárnap június 18-ra, a június 18-iki zárhatárnap június 25-re, a június 25-iki pedig július hó 2-ra helyeztetik át, megjegyeztetvén, hogy nevezések a megjelölt napokon csak déli 12 óráig fogadtatnak el. Ugyancsak ez alkalommal az első nap V. pontját képező négyevezős verseny: Hölgyek díjára: nemzetközi versenynyé alakittatik át, és az erre vonatkozó hirdetés ez értelemben módosittatik.

Ezek szerint a versenyek programjának rövid kivonata a következő:

Első nap július 9-én

- I. Skiffverseny. Szövetségi vándordíj. Zártverseny.
- II. Doubl Scull- Tiszteletdíj. Országos nyíltverseny.
- III. Négyevezősverseny. Szövetségi vándordíj. Zártverseny.
- IV. Junior Skiffverseny. Zártverseny.
- V. Négyevezős verseny. A temesvári, szegedi és nagybecskereki hölgyek díja. Nyitva bármely országbeli amateur evezős egyesület tagjai számára. Legjobb hajók megengedve, kormányossal.

Első hajó legénységének szövetségi arany-érem, a másodikénak ha legalább három hajó indul, szövetségi ezüst-érem. Az első hajónak a tiszteletdíj kiadatik.

Ha egy hajó indul, a leghosszabb időt a versenybírószág állapítja meg.

Távolság 2400 méter vizmentében.

Tétel 20 frt, bánat ugyanannyi.

Nevezni lehet Rónay Jenő szövetségi elnöknel Nagybecskereken 1892 évi június hó 25-én déli 12 óráig.

Második nap június hó 10-én

- I. Skiffverseny. Tiszteletdíj. Országos nyíltverseny.
 - II. Pair-our. Zártverseny.
 - III. Négyevezős verseny. Juniorok. Tiszteletdíj. Zártverseny.
 - IV. Double Scull. Tiszai vándordíj. Nemzetközi nyíltverseny.
- Nagy Becskereken 1892 évi Május hó 26-án.

A tiszai regatta szövetség elnökség.

Sportképe

LÖVÉSZET

Budapesti polgári lövész-egyesület

Díjlövészet.

A budapesti polgári lövőházban 1892. május hó 15-én tartott rendes díjlövészen a következő czéllövők nyertek :

1. Benkő Ferenc, 2. Némái Antal, 3. Jellenik Antal, 4. Lits-hauer Antal, 5. Welsch Emil.

A 225-300 méter távolságu honvéd czéltáblán középlövésre :

1. Welsch Emil, 2. Binder Pál, 3. Oberwalder János, 4. Jellenik Antal, 5. Némái Antal.

A pisztoly czéltáblán 20 lövés közül legtöbbször talált :

1. Harsányi István, 2. Jaritz András, 3. Dr. Axamethy Lajos, 4. Wolf D. György, 5. Rosconi Károly

A pisztoly czéltáblán középlövésre :

1. Dr. Axamethy Lajos, 1. Jaritz András, 3. Rosconi Károly, 4. Wolf D. György, 5. Harsányi István.

A kezdők czéltábláján 150. m. távolság legtöbbször talált :

Mélylövés : 1. Bach János, 2. Ullman Béla. Kördijak : 1. Arnold Robert, 2. Bach János, 3. Ullman Béla.

A kezdők pisztoly czéltábláján legtöbbször talált :

1. Binder Pál.

Összes lövések száma 2300

Érczhegyi Ferencz
főlövész-mester.

Díjlövészet

A budapesti polgári lövőházban 1892 Május hó 22. tartott rendes díjlövészen a következő czéllövők nyertek :

A 150 méter távolságu rendes czéltáblán 20 lövés közötti legtöbbször talált :

1. Némay Antal, 2. Jellinek 3. Déván Károly, 4. Welsch Emil, 5. Benkő Ferencz.

A 150 méter távolságu rendes ezéltáblán középlövésre :

1. Dr. Mestrics Mátyás, 2. Benkő Ferencz, 3. Lax Adolf 4. Detsinyi Gusztáv, 5. Némay Antal.

A pisztoly czéltáblán 20 lövés közül legtöbbször talált :

1. Jaritz András, 20/43 2. Axamethy Lajos, 3. Harsányi István, 4. Wolf D. György.

A pisztoly czéltáblán középlövésre :

1. Harsányi István, 2. Binder Pál, 3. Jaritz András, 4. Dr. Axamethy Lajos, 5. Wolf D. György.

A kezdők czéltábláján legtöbbször talált :

Mélylövés : 1. Bach János, Kördijak : 1. Bach János, 2. Arnold Robert, 3. Ullman Béla.

A kezdők pisztoly czéltábláján legtöbbször talált :

1. Detsinyi Gusztáv, 2. Lax Adolf, 3. Binder Pál.

Összes lövések száma 2500

Érczhegyi Ferencz
főlövész-mester.

Jubiláris díjlövészet.

Meghívó.

Ő császári és apostoli királyi felségének Magyarország királyává történt megkoronáztatása negyedszázados évfordulójának hódolatteljes megünneplésére a budapesti polg. lövész-egyesület által 1892. évi június hó 5-én, 6-án, 7-én, 8-án és 9-én tartandó nagy öröm- és dísz-lövészetre és ezzel egybekötött kerti-ünnepélyre, melyre az ország összes lövész-egyletei is tisztelettel meghívotnak.

Agarászat.

A lövészet sorrendje:

Junius 5-én, Pünkösdvásárnap déli 1 órakor diszebéd katonazene mellett, 2 órakor az ünnepélyes disz-lövészet megkezdése, mely 12 mozsárlövésssel jelezte és alkonyatig tart.

Junius 6-án, hétfőn, a disz-lövészet folytatása reggel 8 órától déli 12 óráig. Délután szünet.

Junius 7-én, kedden, reggel 8 órakor a lövészet folytatása déli 12 óráig, ekkor társas ebéd. Délután 2 órától lövészet alkonyatig. Délután 4 órától katonai zene előadásai mellett nagy kerti-ünnepély.

Junius 8-án, szerdán délelőtt szünet. Délután 2 órától alkonyatig lövészet

Junius 9-én, csütörtökön, a lövészet folytatása 8 órától 1 óráig, ekkor társas ebéd. Délután 2 órától 5 óráig a lövészet befejezése; ezután a lövések osztályozása és a díjak ünnepélyes kiosztása.

A június hó 5-én déli 1 órakor tartandó disz-ebédre egy teríték ára 2 frt ital nélkül, beleértve a zenét. Jegyek előre ÉRCZHEGYI Ferencz úrnál, I. ker., vár; FREYBERGER Pál úrnál, II. ker., fazekas tér; KIRNER József úrnál, IV. ker., szervita-tér; WEISZ Antal úrnál, II. ker., szegényház-utca 41; PAJSITS Gábor úrnál, II. ker., Europa-kávéház; OTT Lajos úrnál, II. ker., bomba-tér; LOHR Irma és Társa virágkereskedésében, II. ker., lánczhid-épület és az egyesületi megozoltnál.

Lövész-egyenruhával rendelkező egyesületi tag urak kéretnek abban megjelenni.

Érczhegyi Ferencz s. k.
főlövészmeister.

Lakner János s. k.
egyesületi jegyző.

TURISTA-SPORT.

A Magyar Turista-Egyesület Egyetemi Osztálya május hó 15-én tartotta alakuló gyűlését. Jelen voltak a központi választmány részéről: Dr. Téry Ödön alelnök és Dr. Thirring Gusztáv titkár; a budapesti osztály képviselőiben dr. Staub Móricz alelnök, dr. Marinovich Imre titkár, dr. Fialovszky Lajos ellenőr, Linhart József háznagy; továbbá 35 tag.

A gyűlés elnökeül Rényi József választott, jegyzőjeül pedig Jurmann Győző kéretett fel. Elnök üdvözlőlvén a központ és a budapesti osztály képviselőit megjelenteket, indítványozta, hogy miután 75 tag jelentkezett, mondja ki a gyűlés, hogy a M. T. E. egyetemi osztályát megalakítja, a mi nagy lelkesedéssel meg is történt. Bemutatták ezután az ügyrendet, a mit a gyűlés általánosságban elfogadott, de részletes tárgyalásul a legközelebbi közgyűlés napirendjére tűzött ki, amikor egyszersmind a tisztikar és választmány is meg fog választatni. Dr. Staub Móricz és dr. Mialovich Imre szóltak ezután, beszédjökben kifejtették a turistáság gyakorlásának különösen az ifjuság körében való fontosságát, melyet előmozdítani immár egy ifju-

jusági turista-egyesület feladata lett. A gyűlés a végleges megalkakulásig a további ügyvitellel az elnököt és jegyzőt bízta meg.

A triesti általános biztosító társaság

(Assicurazioni Generali.)

f. é május hó 6-án tartott 60-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1891. évi mérleget.

A zárszámadási jelentéséből látjuk, hogy életbiztosítási díjtartaléka 2,317,350 frt 23 krral szaporított s 1891. évi december hó 31-én 31,244 641 frt 59 krra emelkedett, mely összegbe azonban nincsennek betudva az 1,034,916 frt 75 krt tevő kár- és nyereségy-részesülési tartalékok, továbbá, hogy az 1891 évben 18,959.560 frt 79 kr. erejéig kötettek életbiztosítások, melyek által az 1891. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek, 132,177,289 frt 2 krra emelkedtek, s végre, hogy az életbiztosítási ágban az 1891-ik év folytán bevett díjak, beleértve a kötvényletekeket, 5,821,119 frt 40 krt tettek.

A tűz- és szállitmány-biztosítási ágakban a díj és az illeték bevétel 9,061,122 frt 58 kr. volt, miből 2,316,655 frt 71 kr. mint díjtartalék és 765,248 frt 90 kr. mint kártartalék lett minden teheről menten a jövőévre átvitelezve, holott az 1891. december hó 31-én érvényben volt biztosításokért a jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 25,207,847 frt 99 krra emelkedett.

Karokért az 1891-ik évben 8,530,153 frt 46 krt fizetett ki. Ehez hozzá adva az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 244,247,920 frt 89 krnyi igenis tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 45,855,756 frt 3 kr. esik, melyet a társaság 146,866 káresetben fizetett ki.

Az értékpapírok árfolyam ingadozása fedezetére alakított tartalék 1891. december 31-én 1,466,453 frt 01 krra emelkedett a mellett, hogy a sorsolás alá eső és a névértékükön beváltható értékpapírok csakis névértékükön vétettek fel a mérlegbe míg a nyereség tartalék ajapszabályszerű mérvében, a részvénytőke fele összegében vagyis 2,625,000 frtban az ingatlan tartalék 1,289,480 frt 92 krnyi összegben s végre a kétes követelések tartaléka 80,000 frton fentartatott.

Miután az intézet a tartalékokat 2768,715 frt 66 krral szaporította, s összes biztosítéki alapjai 46,528,568 frt 62 krra emeltek, melyek is a következő értékekben u. m.:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	frt 9,044,923.74
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	3,082,559.79
3. Állampapírokra adott kölcsönök	33,980.13
4. Értékpapírok	28,014,747.79
5. Tárca váltók	331,274.37
6. Folyó számlák (Adósok a hitelezők követéseinek levonásával)	293,886.72
7. Késpénz az intézetnél és a bankoknál	2,052,196.08
8. A részvényeseknek biztosított kötvényei	3,675,000.—
	46,528,568.62

vannak elhelyezve. Ezekből 14 millió magyar értékre esik. A biztosítéki alapok emelése után 742,507 frt 93 krnyi tiszta nye-

reség maradt, miből osztaléku részvényenkint 120 frt aranyban vagyis 300 frank fizettetik.

Hatvan év telt el a társaság alapítása óta s mivel ezen egész 6 évtizedet felülről időszak alatt hazánkban is működött a maga számára azt az érdemet igényelheti, hogy mint legrégebb társaság hazánkban a biztosítás terén híven végezte az uttörő munkát. És e nagy és hatalmas társaság elvállalt kötelezettségeinek pontos teljesítése, köztudomású példás ügyvitele által melán kiérdemelte is azt a nagy bizalmat, melyben mindenütt részesül.

Az Assicurazioni Generali az „Első általános baleset biztosító társaság“ alapítása által meghonosította nálunk a baleset biztosítást, továbbá a „Magyar Jég- és viszont-biztosító részvénytársaság“ alapítása által lehetővé tette a magyar gazdák közönségnek, hogy jégbiztosításait függetlenül, jól fundált jégbiztosító társaságnál olcsón és teljes megnyugvással eszközölje, éppen úgy, mint igen hasznos szolgálatokat tett a gazdák közönségnek a már mint egy évtized előtt meghonosított s ma már általános elterjedésnek örvendő általános tűz-biztosítás által.

A közgyűlés az eszközölt új választásoknál az igazgató tanács magyar tagjait Hegedűs Sándort és Jókai Mórt egyhangúlag ismét megválasztotta.

Alapított 1850. évben

Ő Felsége a király legmagasabb személyes elismerése! Minden verseny alkalmával legelső érmeikkel kiüntették!

Cs. és kir. szabad. Chemiatechnikai laboratórium, hectograf-, gummiáru és orvosi műintézet mindennemű irodai szükségletek gyára

vegyész **TINTNER J. E.** mérnök

A felső kir. család több tagjának, ugyancsak a legmagasabb bel- és külhoni hatóságok, előjáróságok, intézetek stb. szállítója.

Budapest, Kigyóter 2. szám. — Bécs, V. Krongasse 6, saját házában.

Porzsolt Ernő
műépítész és építőmester

építési irodája

Budapest, VIII. Rök Szilárd u. 4.

elvállal mindenemű építkezéseket, tervek készítését és kivitelét: palotákat, bérházakat, nyaralókat, tornacsarnokokat, csónakdákat, versenypályákat stb

KARLSBADI
cipő-különlegességek.

Kajári Dezső

Budapest, Dorottya-utca 8. szám a.

Ajánlja legdusabb választékban
férfi-, női- és gyermek-cipő-áru
a tavaszi és nyári idényre
a legolcsóbb árak mellett. — Különös figyelemmel
regatta-, velocipédező-, turista és hegymászó tornaczipőket, vadász csizmákat

mindennemű bőr- és vászomból urak, hölgyek és gyermekek részére; úgy mint: tisztí cipők, galoschnik vagy gumi cipők, úgy szinte vízmentes cipőket és **kényes lábra különlegességeket** nagy választékban raktáron tart.

Vidéki megrendelések mérték vagy minta-cipő szerint leggyorsabban eszközöltetnek.

Hirdetések telvétetnek
a kiadóhivatalban
Budapest, VIII., József-körut 5. sz.

Különlegesség: Prince of Wales férfi-övek.

LAWN TENNIS CZIPŐK.

FLANNEL INGEEK.

Az összes sportnemekhez szükséges ruházati cikkek u. m.

Verseny és training INGEEK,
nadrágok, sapkák és cipők legnagyobb raktára.

Sigmund József
Budapest, IV. Városház-utca 2-4

Az iskolai tornázás összes ruházati kellékei.

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Égész évre..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétyszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség

és

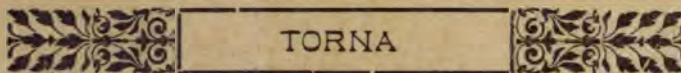
kiadóhivatal

Budapest, József-körút
5. szám.Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az „Achilles“ Sport-Egylet, az „Aradi Korcs-Egylet, „Magy. Testgyakorlók köre“ a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet,“ a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,“ a „Budapesti Torna-Egylet,“ a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Debreczeni Torna-Egylet,“ az „Egyetemi Athletikai Club,“ „Első Magyar Vivő-Egylet,“ az „Érsekújvári Vivő- és Torna-Egyesület,“ a „Fertői Csónakázó-Társaság,“ a „Győri Csónakázó-Egyesület,“ a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,“ a „Kolozsvári Athletikai Club,“ a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,“ a „Föv. Vivő-Club,“ a „Körmendi Athletikai Club,“ a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,“ a „Magyar-Ovári Torna- és Vivő-Egylet,“ a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet,“ a „Makói Torna-Egylet,“ a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Lévai Torna- és Vivő-Egylet,“ a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Maros-Vásárh. Torna-Egylet,“ a „N.-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,“ a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nemzeti Hajós-Egylet,“ a „Neptun Budapesti Evező-Egylet,“ az „Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,“ az „Ó-Budai Torna-Egylet,“ a „Pécsi Athletikai Club,“ a „Pozsonyi Hajós-Egylet,“ a „Pozsonyi Torna-Egylet,“ a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,“ a „Sátoralja Újhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club,“ a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szabadkai torna-Egylet,“ a „Szarvas Korcsolyázó-Kör,“ a „Szegedi Csónakázó-Egylet,“ a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szegedi Torna-Egylet,“ a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,“ a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet,“ és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycli) Egyesület,“ a „Pápai korcsolya-egylet,“ a „Torontáli korcsolyázó- és hajós-egylet,“ „Szegedi Kerékpár-egyesület,“ „Veszprémi torna-egylet,“ „Tordai korcsolyázó-egylet,“ „Budapesti Torna-Club,“ „Zsombolyai atletikai club,“ a „Szászvárosi atletikai club,“ a „Szolnoki korcsolyázó-egylet,“ a „Budapesti polgári lövészegyesület,“ „Sportkedvelők köre“

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

TORNA

Koronázási tornaverseny

(1892, június 11-én)

A múlt évi országos versenynek valóban méltó folytatása volt a ma lefolyt koronázási tornaünnepély. A sajnálatos csak az, hogy nem volt a verseny úgy beilleszthető az ünnepi rendbe, hogy a király is jelen lehetett volna a versenyen.

A Károly-kaszárnya udvarán gyűltek egybe a tanulók, hol Szedlacek és Keresztessy tanárok a legszebb rendbe állították fel az intézeteket. Mikor a katonai zenekar megindult, minden fönnakadés nélkül vonult ki a gyermekserg a nagy közönség sorai közt a Városligetbe. A kivonulás kerületenkénti sorrendben történt. Az egyes iskolák névszerint a következők voltak. Első volt a menetben a „Ferencz József“ nevelőintézet, a honvédtisztekéhez hasonló sapka és zubonnyal, kékszegélyű fehér tornaingben (tornatanára: Szaffka Manó); a II. ker. egyetemi gimnázium ernyőtlen, szijas sötét kék sapkával, piros szegélyű fehér ingben, piros övvel (t-t. Szaffka); a IV. ker. kegyesrendi gimnázium eleven kék-jockey sapkával, fehér ingben, és nadrágban, kék övvel (t-t. Tomcsányi István); az V. ker. kir. kath. gimnázium halványkék- és fehérgerezes jockey-sapkával, fehér ingben, kék övvel (a beteg Graboviczky Leo t-t. helyett Demeczky Mihály vezetése alatt); a VII. ker. állami gimnázium a honvédtisztekéhez hasonló sapka és zubony (t-t. Collaud Ferencz); a VIII. ker. tanárképző intézeti gyakorló gimnázium: kék sipka fehér ing (t-t. Kampis Lajos); református gimnázium: fehér sapka piros gombbal, fehérén erezett eleven piros ing (t-t. Porzsolt Jenő); a II. ker. állami reál iskola: ernyőtlen sötét sapka, fehér ing, piros öv (t-t. Szidanits Ferencz); a IV. ker. községi reál: kék és piros gerezdű sapka, piros ing, kék öv (t-t. Keresztessy Sándor); az V. ker. állami reál. piros szegélyű és gombos fehér jockey-

sapka, tehér ing piros öv (t-t. Ottó József dr.) a VIII. ker. községi reál: (t-t. Leimeter Sebő); a VI. ker. községi polgári iskola: ernyőtlen sötét sapka, fehér ing (t-t. Zsinger Mihály); a VII. ker. közs. polgári iskola: fehérgombu kék sapka, tehér ing kék övvel (t-t. Derlik Sándor); a IX. ker. polg. fiúiskola: fehérgombu, piros sapka kék erezettű veres ing, (t-t. Porzsolt); részt vett az állami elemi tanítóképző is, az u. n. paedagogium is, ernyőtlen sötét sapkában, pirossal szegélyezett fehér ingben, piros övvel (t-t. Oheroly János.)

A résztvevő tanulók száma megközelítette az 1600 at.

A kivonuláskor már a versenyter csaknem telve volt a díszes közönséggel. Ott volt Csáky Albin gr. közokt. miniszter és Berzeviczy Albert államtitkár, mindketten igaz hivei a tornaügynök; ott Klamarik János, Markovszky Lajos dr. Szalay Imre, Szathmári György tanácsosok a közokt. miniszteriumból, Bernáth Béla, Fenyvessy Ferencz, Hegedüs Sándor, Madarász József ország. képviselők, Vargyas Andre, Verédy Károly tanfelügyelők, Széchenyi Béla gróf. Ott volt az iskolának csak nem mindenik igazgatója. A sodronnyal kerített pályán kívül több ezerre menő közönség tolongott.

A versenyterén a felvonulás után az egyes iskolák jobbra kanyarodással egymástól 5 mt. tárolásra álltak fel az oszloprendbe. A feltávolságot és a hátralépést az egyes oszlopvezető tanárok vezényelték. Az egész a legnagyobb pontossággal történt. Az egyszerű szabadgyakorlatokat a fiúk hibátlanul végezték. Kitűnő módnak bizonyult a zászlójelre való indítás és a harangjelzés. Szedlacek igen jól, nyugodtan vezényelt. A harangjelzést Keresztessy végezte. Csak a guggolás nem történt egyszerre.

A katonai gyakorlatokban a következő iskolák vettek részt:

1. VII. ker. közs. polg. fiúiskola. (T.: Derlik Sándor)
2. V. ker. állami reáliskola. (T.: Ottó József dr.)
3. M. kir. „Ferencz József“ nevelőintézet. (T. Szaffka Manó.)
4. A kegyes tanítórend gymnasiuma. (T. Tomcsányi Béla)
5. V. ker. kir. kath. gymnasium. (T.; Graboviczky Leo.)

6. VII. ker. állami gymnasium. (T. Collaud Ferencz.) 7. Állami elemi tanítóképző-intézet. (T. Oberoly János.)

Különös szabatoságot épen nem kívánhatunk a gyakorlatoknál, ha tekintetbe vesszük az itt okvetlen szükséges katonai szigorú fegyelmet és evvel szemben tanulóinknak általában laza fegyelmezettséget sokhelyt teljes fegyelmetlenségét. — Azonban így is kiválóan gyakorolt csapatokat állítottak ki Dr. Ottó (V k. áll. reál.) Oberoly (áll. tanképző) és Collaud (VII. ker. áll. gymn.) — A gyakorlatokra a kitűzött negyedóra kevés volt, mert a szebb és nehezebb fejlődések és kanyarodások nem voltak bemutatathatók.

A szertornázásban az egyes iskolák a következő szereket tornáztak:

VII. ker. állami gymnasium: nyújtó; korlát. M. kir. gyakorló gymnasium: ugrószokrények; bak. Reform. gymnasium: ló. Állami elemi tanító-képző intézet: ló. IX. ker. közs. polg. fiúiskola: kápás támfa. II. ker. állami reáliskola: korlát; ugrószokrények. V. ker. állami reáliskola; ló (hosszában) magas korlát. IV. ker. községi reáliskola: kápás támfa; korlát. VIII. ker. községi reáliskola: korlát; ló. M. kir. «Ferencz József» nevelő intézet: magas korlát. II. ker. egyetemi gymnasium: 4 bak magas korlát V. ker. kir. kath. gymnasium: nyújtó; korlát. Különösen kiemelendő az V-ik, VII-ik kerületi és a ref. gymnasium, V. ker. reáliskola és a tanítóképezde csapata.

Nagy baj volt, hogy a rendezőség a versenysorozat egybeállításakor a királyi látogatásra számítván, a szertornázással egyidejűleg végeztette a játékokat is, melyek a mutatványos szertornázás mellett kevés figyelemre számíthatnak. Az egyes iskolák a következő játékokat mutatták be:

VII. ker. polg. fiúiskola: „a harmadikat elűtni.“ IX. ker. polg. fiúiskola: 50 tanuló játéka 25 labdával. II. ker. áll. reáliskola: „Sas és kőtő.“ V. ker. állami reáliskola: „Hajítógömb“ VIII. ker. közs. reáliskola: Bak-ugrás. VI. ker. közs. polg. fiúiskola: „Lovasczata“ M. kir. „Ferencz József“ nevelő-intézet; „Ököllabdával harcjáték“ II. ker. egyetemi gymnasium: „Láb-labdajáték körben“. Ref. gymnasium: 50 tanuló játéka 25 labdával. Állami elemi tanítóképző intézet: „Kör-róta“, labdajáték. A miniszter hosszabb ideig nézte a IX. ker. polg. iskola labdázását. A versenyek következtek most, melyeknek rendezésénél fell kell említenünk, hogy az általunk oly régen sürgetett deszka nélkül való ugrás a VII—VIII osztálynál valósítottatott.

A verseny mindegyik pontjára egy intézet ugyan több osztályból, de egy osztályának csak egyetlen növendékét boesáthatta; a vetélykedés t. i. osztályok szerint folyt, a mennyeiben az egymással versenyzők más-más intézetnek egyenlő rangú osztályába járnak, tehát egyik iskola versenyzett a másik ellen. Így a magas ugrás győztesei voltak: az V. osztályba járó Meitner Elemér (130 cm. magas ugrása) képviselével az V. ker. reáliskola VI. osztály Matavovszky Ernő (157 cm.) képv. a ref. gymnasium, a múlt évi fővárosi nagy díj nyertese, a VII. osztály Pikler Ármín (135 cm) révén az V. ker. kir. kath. gymn., a VIII oszt. Müller László (139 cm) által az V. ker. állami reál.

A távolugrás győztesei: az V. osztály Pikler Árpád (450 cm. ugrása) révén az V. ker. kir. kath. gymn., a VI. oszt. Aigrer Károly (466 cm.) révén a VIII. ker. községi reál, a VII. osztály Weisz Ármín (505 cm.) által az V. ker. állami reál, a VIII. oszt. Mura Mészáros

Dénes (470 cm.) révén a ref. gymn. a múlt évben ki-tüntetett szakasz vezetője.

A futási versenyben győztesek voltak:

I. o s z t. Első Olé Gyula IX. ker. polg. isk. második Kovács Károly ref. gymn. Csaknem holtverseny.

II. o s z t. Sternberg Izidor. VII. ker. gymn., második Balázs János ref. gymn.

III. o s z t. Első lett Kovács József VI. ker. polg. isk. második Lövy Antal VII. ker. gym.

IV. o s z t. Első Miski Ferencz V. k. reál. második Gelencsér József, IX. k. polg. isk. könnyen győzött.

V. o s z t. Első Schier Aladár IV. ker. gym. második Kiss Jeremiás VIII. k. reál.

VI. o s z t. Első Matavovszky Ernő ref. gym. második, Egri Samu VIII. k. reál. Erős küzdelem volt.

VII. o s z t. Első Lengyel Béla IV. k. reál, második Weisz Ármín V. ker. reál.

VIII. o s z t. Első (10 mtrrel) Záborsky István ref. gym. második Csiky János IV. k. gym

„Méltányosság dolga fölemlitenünk, írja a „Pesti Hírlap“ hogy a különben edeskevés „csengő elismerésben“ részesülő tornatanárok közül Porzsolt 8, Ottó 6, Tomesányi és Leimeter 3—3, Grabovieczky 2, Collaud, Derlik és Zsingor egy-egy győztest neveltek, beleszámítva a tutók közt második gyanánt beérkezőket is, a kiket névszerint felsorolni terünk nincs.

A nyerteseknek a nemzeti színű szalagról függő ezüst emlékérmét maga Csáky gr. miniszter nyújtotta át, a ki előtt azután a legszebb rendben, a katonazenét tülharsogó boldog éljenzéssel vonult el a serdülő tornászok tarka serege. A miniszter végre közszóritás közben dicsérte Otto, Porzsolt, Szedlacsék és Oberoly tornatanárokat, fáradozásuk szép sikeréért.

A közönségnek pedig magasabb műveltségű része azzal a gondolattal távozott a rövid másfél órai ünnep-ről: hogy igen szép, igen érdekes volt, de a kevésbé művelt réteget mégis rendőrséggel kellett volna visszatartani a tornaterről, ahol az odatódult illetéktelen tömeg a torná-zok szabad mozgását is, a helyén maradt diszkrét közönség élvezetét is csorbította.“

A szegedi tornaegylet viadala.

A »Szegedi tornaegylet« az állandó tornacsarnok-alap javára az újszegedi népkertben július 3-án délután 5 órakor díszes versenytornászatot rendez, melyre a hazai összes torna- és sport-egyleteket ezennel tisztelettel meghívja. A műsor a következő:

I. Szabad gyakorlatok.

1. Fölvonulás kettős sorokban a tornatérre s ellenvonulással fejlődés nyolczas sarokba.

2. Szabad gyakorlatok a vendég egyletek közreműködésével, vezényli Kovács István egyleti művezető.

II. Szertornázás.

1. Nyújtón, 2. korláton, 3. lovon iskolai gyakorlatok.

III. Versenyek.

1. Nyújtó versenytornászot. (Nyíltverseny.) Minden versenyző tetszés szerinti három gyakorlatot mutat be, a legtöbb erőt és ügyességet igénylő gyakorlatok díjaztatnak. Elsőnek: arany-, másodiknak ezüst-, harmadiknak bronz-érem.

2. Magas ugrás. (Zártverseny.) A verseny 10 czentiméter magas deszkáról 120 czmtrnél veszi kezdetét, 150 czmtrig 10 czmtrenként, azon túl 5 czmtrrel emeltetik a zsinór. Átugrásnak számít, ha az ugró érinti is a zsinórt, (pálczát) de le nem üti, két egyenlő ugrásnál azonban a tiszta ugrásé az elsőség. Az ugródeszkára lépés — habár ugrás nem történt is — ugrásnak vétetik. Ki a zsinórt (pálczát) leveri, egyszer javít, másodszor ha ugyanazon magasságot nem ugorta át, tovább nem ugorhat. Elsőnek: ezüst-, másodiknak: bronz-érem.

3. Korlát verseny tornászati. (Nyíltverseny.) Minden versenyző tetszés szerinti három gyakorlatot mutat, a legtöbb erő és ügyességet igénylő gyakorlatok díjaztatnak. Elsőnek: arany-, másodiknak: ezüst-, harmadiknak: bronz-érem.

4. Távolugrás. (Nyíltverseny.) Az ugrás 10 czmtes deszkáról történik. Minden versenyző egy próba ugrást és azonkívül még három ugrást tesz. A legnagyobb próba ugrásnál kezdődik a verseny. Győztes, ki a három ugrás közt a legnagyobb távolságot ugorja. A mérés az ugródeszka szélétől versenyzőnek leugrásakor hátrább álló sarka nyomáig számít. Hátra esés vagy lépés rossz ugrás. Elsőnek: ezüst-, másodiknak: bronz-érem.

5. Sikverseny. (Zártverseny.) Távolság 100 méter. Az indulás sorshúzás által meghatározott beosztású arcvonalból; az adott jelre egyszerre történik. Ha a versenyzők egyszerre mind nem futhatnak, sorshúzás által két vagy több csoportra osztatnak. — Győztesek, kik a távolságot a legrövidebb idő alatt futották be. Ki futás közben társát megelőki, győztés nem lehet. Elsőnek: ezüst-, másodiknak: bronz-érem.

6. Sikverseny. (Nyíltverseny.) Távolság 200 méter. Szabályok mint az 5-ik pontnál. Elsőnek: ezüst-, másodiknak: bronz-érem.

7. Rúdugrás. (Nyíltverseny.) A verseny 10 czmteres deszkáról 2 méter magasságnál veszi kezdetét 2-40-ig 10, azontúl 5 czmterrel emeltetik a zsinór. Egyebekben a magas ugrás szabályai alkalmazandók. Elsőnek: ezüst-, másodiknak: bronz-érem.

8. Súlyemelés. (Nyílt verseny.) Az emelés 48 kilogrammos vasrúddal, mellől a fej fölé derékhajlítás nélkül történik. Győztes, ki a súlyt legelőször emeli. Elsőnek: ezüst-, másodiknak: bronz-érem.

9. Gátverseny. (Nyílt verseny.) Távolság 150 méter. 2 db 80 czmteres magas sövény és egy 3 méter széles gáttal. A sikverseny szabályai alkalmazandók. Elsőnek; ezüst-, másodiknak: bronz-érem.

A zárt versenyekben csak a »Szegedi Tornaeget« tagjai, a nyílt versenyekben pedig minden hazai torna- és sportegylet tagjai résztvehetnek.

A versenyekre a nevezések f. év július hó 2-án d. u. 8 óráig írásban Kulishich István egyleti jegyző (Szeged-Csongrádi Takarékpénztár) küldendők.

A nevezésnek tartalmaznia kell:

- a versenyző vezeték- és keresztnévét,
- polgári állását,
- lakását,
- a verseny nevét, melyre nevez,
- a verseny-öltöny színeit,
- azon torna- vagy sportegylet nevét, melynek a versenyző tagja.

A versenyek befejezése után a díjak kiosztása, este 8 órakor társas vacsora.

Összpróba a szabadgyakorlatokból a versenytéren július 3-án délelőtt 8 órakor tartatik. Találkozás a Stefánia-sétányon fél 8 órakor.

Szeged, 1892. évi május 28-án.

A »Szegedi Tornaeget« igazgató választmánya

A soproni torna- és tüzoltó-egylet tornászai a koronázási ünnepély 25-ik évfordulójának alkalmából június 8-án a tornacsarnok mellett levő nyári tornatéren zártkörű táncvígalmat rendeztek.

A nyitrai róm. kath. főgymnasium ifjusága Ó Felsége megkoronáztatásának 25. évfordulója alkalmából június 8-án a nyári tornahelyiségben tornaversenynyel egybekötött iskolai ünnepélyt tartott.

Az aradi kir. főgymnasium és állami főreáliskola június 9-én a lyezeumi tornaudvarban disztornázást rendeztek a király jubileuma alkalmából.

LÖVÉSZET

Diszlövészet a koronázás jubileumára.

Ő Császári és Apost. Királyi Felségének megkoronáztatása negyedszázados évfordulójának megünneplésére a budapesti polgári lövész egyesület 1892. június 5., 6., 7., 8. és 9-én tartott nagy öröm- és diszlövészete má vette végét. A lövészet folyton nagy érdeklődés mellett vitetett, jelen voltak az összes helybeli lövészeink, nemkülömben több vidéki lövész is. Eljöttek Győrből, Fehérvárról, Bajáról, Ujvidékről, Aradról, Nagyváradról, sőt Prágából is voltak vendégek. A kerti ünnepély az esős és hűvös idő miatt csak részben sikerült. Lődíjakat adtak Szávoszt Alfons és Tamásy Lajos urak. Hogy mily érdeklődéssel folyt a lövészet, mutatja az, hogy 17864 lövés tétellett. A díjak gyönyörűen voltak díszítve, melyeknek legszebbikét és legértékesebbikét Tamásy Lajos (Győrből) nyerte el. A díjak kiosztása 9-én 7 órakor ment végbe, amely alkalommal (Érczhegyi Ferencz főlövész mester ur az udvari estélyen hivatalos levén) Havas Havas Sándor hely. főlövész mester ur egy lendületet beszedben megemlékezvén az ünnepélynek korszakot alkotó jelentőségéről, buzdítván a lövészeket e nemes sport iszapolására; az egybegyűlt lövészek lövésznök és vendégek zajos éljenei között osztotta ki a szép, és nagy értékű díjakat. Nyertek a következők:

A) Az »Ünnepi« verseny czéltáblán:

1. díj Tamási Lajos (Győr)	11. díj Dr. Mestrits Mátyás
2. „ Jellenek Antal	12. „ Andrelli Anselm
3. „ Némai Antal	13. „ Domonkos Laj. Arad
4. „ Eckert János (Ujvidék)	14. „ Welsch Emil
5. „ Detsinyi Gusztáv	15. „ Benkő Ferencz
6. „ Oberwalder Alajos	16. „ Freyberger Pál
7. „ Konda Samu Nagyvár.	17. „ Szávoszt Alphons
8. „ Oberwalder János	18. „ Matheidesz Dániel
9. „ Eckert Pista (Baja)	19. „ Harsányi István
10. „ Gabrinyi Samu	20. „ Érczhegyi Ferencz

B) A »Rendes« czéltáblán 150 méter távolság I. középlövészekre.

1. díj Welsch Emil	9. „ Reich Zoltán
2. „ Nemay Antal	10. „ Gabrinyi Samu
3. „ Binder Pál	11. „ Matheidesz Dániel
4. „ Havas Sándor	12. „ Eckert János Ujvidék
5. „ Szávoszt Alphons	13. „ Lax Adolf
6. „ Korolovits Szilárd	14. „ Pardary József
7. „ Dr. Arnstein Mór	15. „ Freiberger Pál
8. „ Jellenek Antal	

II. Találó lövésekre.

1. díj Erkel István (Baja)	6. díj Gabrinyi Samu
2. „ Némái Antal	7. „ Freyberger Pál
3. „ Eckert János (Ujvidék)	8. „ Benkő Ferencz
4. „ Szávost Alphons	9. „ Litschauer József
5. „ Jelenek Antal	10. „ Konda Samu (N. várad)

C) A 225 és 300 méter távolságu „Mezei” czéltáblán I. középlövésére.

1. díj Morelli János	7. díj Reich Zoltán
2. „ Jelenek Antal	8. „ Harsányi István
3. „ Litschauer József	9. „ Matheidesz Dániel
4. „ Némái Antal	10. „ Gabrinyi Samu
5. „ Binder Pál	11. „ Domonkos Lajos Arad
6. „ dr. Mestrits M. Gödöllő	12. „ Tamásy Lajos Győr

II. Találó lövésekre.

1. díj Némái Antal	5. díj Szávost Alphons
2. „ Eckert János Ujvidék	6. „ dr. Mestrits M. Gödöllő
3. „ Gabrinyi Samu	7. „ Tamásy Lajos Győr
4. „ Welsch Emil	8. „ Eckert István Baja

D) A pisztoly czéltáblán I. Szávost Alphons ur tiszteletdíja a legtöbb mély lövésre.

Dr. Axamethy Lajos

II. Középlövésére.

1. díj Jaritz András	6. díj Gabrinyi Samu
2. „ Dr. Axamethy Lajos	7. „ Szávost Alphons
3. „ Grazer József	8. „ Harsányi István
4. „ Eckert István Baja	9. „ Tamásy Lajos Győr
5. „ Detsinyi Gusztáv	10. „ Palotay Rezső

III. Találó lövésekre.

1. díj Tamásy Lajos Győr	4. díj Jaritz András
2. „ Harsányi István	5. „ Detsinyi Gusztáv
3. „ dr. Axamethy Lajos	6. „ Gabrinyi Samu

E) „A hölgyek czéltábláján”

1. ső díj Tamási Lajos ur 3. díj Jaritz Andrásné tiszteletdíja Kopszinek Teréz

2. díj Szilágyi Györgyné 4. „ Reich Zoltánné

Összes lövések száma: 17864,

Budapest, 1892. Junius 9

Lakner János
egyes. jegyző.

Díjlövészet.

A budapesti polgári lövőházban 1892 május hó 29. tartott rendes díjlövészetet a következő czéllövők nyertek:

A 225 — 300 méter távolságu honvéd czéltáblán 20 lövés közzül legtöbbször talált:

1. Benkő Ferencz 2. Gabrinyi Samu 3. Welsh Emil 4. Oberwalder János 5. Korolovits Szilárd.

A 225 — 300 méter távolságu honvéd czéltáblán középlövésre:

1. Korolovits Szilárd 2. Rosconi Lipót 3. Pardavi József 4. Reich Zoltán 5. Harsányi István.

A pisztoly czéltáblán 20 lövés közzül legtöbbször talált:

1. Palotay Rezső 2. Dr. Axamethy Lajos 3. Harsányi István 4. Jaritz András.

A pisztoly czéltáblán középlövésre:

1. Dr. Axamethy Lajos 2. Detsinyi Gusztáv 3. Harsányi István 4. Lax Adolf 5. Jaritz András.

A kezdők czéltábláján talált:

- Mélylövés 1. Oberbauer Jenő 2. Forsche Román 3. Arnold Róbert. Kórdíjak: 1. Arnold Róbert 2. Forsche Román 3. Tolveth Sándor.

A kezdők pisztoly czéltábláján legtöbbször talált:

1. Detsinyi Gusztáv 2. Binder Pál 3. Lax Adolf.

Összes lövések száma: 3360

Érczhegyi Ferencz
főlövész-mester.

A nagybányai lövészegylet közgyűlése közelebb tartott meg. Egy év alatt 5523 lövés tételét, a királylövészetenél 2272 lövés; összesen tehát 7755. A közgyűlésen határozatba ment, hogy folyó évben a királylövészet junius 26, 27 és 28-án fog megtartatni. 29-én pedig néhai Hámori Pál emlékére emléklövészet lesz, a mely alkalommal az egylet tagjai is lehetnek és versenyezhetnek a díjakra. Ez után a tisztújítás ejtetett meg a következőképpen: Főlövész-mester Molcsány Gábor, allövész-mesterek Torday Imre és Körösy Károly, jegyző Makray Mihály, pénztáros Ember Elek. A közgyűlés a tisztikart lelkesen megéljenzte.

LÓ-SPORT.

A szabadkai löverseny-egyesület bajsai Vojnits Simon elnöktele alatt mult hó 29-ikén, vasárnap délelőtt 10 órákor tartotta a „Bárány” szálloda termében rendes évi közgyűlést. A szép számmal jelen volt egyesületi tagok figyelemmel hallgatták Törley Antal tükárnak évi jelentését, melyből kiemeljük, hogy az egyesületnek 111 rendes és 42 pártoló tagja van, továbbá az 1891. évi zárlat alkalmával a bevétel 2673 frt 20 krt, a kiadás pedig 1991 frt 57 krt tett ki, eszerint a mult évi tiszta bevétel 681 frt 81 kr. Az alapszabályok 11 § sa értelmében kilépett 11 választmányi tag helyére megválasztottak: Pertič Mihály, ifj. Vojnits Pista, Vojnich Imre, Magyar György, Magyar Imre, id. Vojnich Máté, Vujkovits Coin Pál, Hallosy Ödön, Birkás Gyula Vukov Márk, Vermes Béla és Vojnits Oszkár. Számvizsgálókká megválasztottak: Ivanits István, Szigethy József és Sztancsits József.

Dr. Vojnich Lajos jegyzői állásáról leköszönvén, helyébe egyhangulag Birkás Kálmán választott meg. Nagy Ákos cs. és kir. huszár főhadnagy éljenezések mellett bejelenté, hogy a helyi cs. és kir. 4-ik huszár ezred tisztikara testületileg belép az egyesületbe. A közgyűlés lelkes éljenezések mellett br. Lederer Arthur cs. és kir. huszár ezredest valamint Mamuzsich László polgármestert egyhangulag tiszteletbeli elnöknek megválasztotta. Végül határozatba ment, hogy az idei löverseny augusztus hó első felében tartatik meg.

Dr. Vermes Lajos.

ATHLETIKA

Vívómesterek mérkőzése.

Hódmezővásárhelyen folyó hó 5-ikén mérköztek az odaváló vívómester egy győri amateur vívó s egy temesvári vívómester. A mérkőzésről két helyről is kaptunk tudósítót: Hódmezővásárhely-ről és Győr-ről. Adjuk mind a kettőt.

A hódmezővásárhelyi így szól: Hódmezővásárhelyen e hó 5-ikén oly mérkőzés folyt le, a mely ritkítja párját széles e hazában. Szigeti Benedek Gyula leghíresebb mester és kardvívó ki most Hódmezővásárhelyen tanít, april hó 1-óta hívta ki Müller Károly temesvári vívómestert. Szabó István magánzó a győri csónakázó egyeslet tagja felhasználva az alkalmat mint amateur gentleman, de akinek két vívómesteri oklevele is van s egy ideig a bécsujhelyi vívómester iskolának tanára volt, megmérkőzött mindkét mesterrel. Az összes mérkőzések bámulatos szépek voltak s a sport e nemét kedvelőknek igazi élvezetet nyújtottak.

Először mérkőzött Benedek és Müller vitörrel hat „voltra” s Müller 6-tal 2 ellen győzött; azután Szabó — Müller, majd Benedekkel 6 illetve 5 „volt”-ra, Szabó s egyetlen „volt”-ot sem kapott. Bámulatos ügyességü és szépségü kéz és lábmozdulatai világosan kimutatták határozott fölényét a törvívásban —

Ezután Benedek és Müller karddal mérkőztek, a mi köztudomás szerint a Benedek eleme. Az 52 éves mester ereje és gyorsasága imponált. A Müllernek adott négy volt után ez utóbbi a nélkül hogy egy „voltot” is adott volna, a küzdelem folytatásáról ellátott, mert abban a törvívás közben kapott térdütés is gátolta. — Benedek minden pihenés nélkül folytatta a mérkőzést Szabóval, aki karddal éppen olyan modorban és állással viv mint törrel, de mig e modor és állás törvívását mintaszerűen széppé teszi, kardvívása szépségéből sokat levon. Benedek Szabónak is egymásután 4 „volt”-ot adott, a nélkül hogy csak egyet is kapott volna. Csak ezután kapta meg az első „volt”-ot s csak az adott 5-ik „volt” után a másodikot. Ekkor 5—2-ön álván ellenfelelével játszani látszott s közöttök a legérdekesebb küzdelem kezdődött Benedek Szabót minduntalan a napnak szorította, úgy hogy ez legalább tizszer kénytelen volt „pardon” kérti a mit Benedek mindig lovagiasan meg adott. Most Szabó egy gyönyörű arcvágást kap, a közönség Benedeket mint győztest éljenzi. Szabó segédei a vágást kifogásolják azt állítván, hogy Benedek is találva lett. Benedek segédei mitől sem tartva a kifogásnak készséggel helyet adnak s a küzdelem újra megindul de egyszermind aszerencse is a Szabó részére szagódik s az ismételt „pardon” kérések daczára Benedeknek 4 „volt”-ot ad s 6-tal 5 ellen győz.

A győzöt lelkesen megéljenezték. Benedek Szabóval rövid időn újra mérkőzni fog valószínűleg Budapesten.

A verseny rendkívüli érdeklődés s igen szép számú nagyobb részt hölgy közönség részvétele mellett folyt le.

A jury Dr. Imre József a hódmezővásárhelyi torna és vívóegyeslet elnöke mellett Récei Békeffy Béla (Győr.) Kayser Ödön (Temesvár) mint Müller és Szabó segédei és Szilágyi László és Dr. Draskóczy Pál tagokból állott kik viszont Benedek segédei voltak.

A győri tudósítás így szól:

Hódmezővásárhelyen f. hó 5-én folyt le a Szigeti Benedek vívómester által hirdetett vívómesteri mérkőzés közte és Müller Károly temesvári vívómester között; a melyen a nevezettek kivül mint gentleman-amateur még Szabó István, a győri csónakázó-egyeslet kiküldött tagja is részt vett. A bíráló bizottság tagjai voltak: dr. Imre József elnök, Draskóczy Pál, Szilágyi László, Kayser Ödön és recsei Békeffy Béla.

A mérkőzés a következő eredménnyel folyt le:

1. *Vitör vívás 6 voltra*, Müller és Benedek vívómesterek között; Müller kapott 2 voltot, Benedek 6 voltot, győztes Müller 4 voltal.

2. *Vitör vívás Müller vívómester és Szabó István között* 6 voltra; Müller kapott 6 voltot, Szabó egyet sem, győztes Szabó István 6 voltal.

3. *Vitör vívás Benedek vívómester és Szabó István között* 5 voltra; Benedek kapott 5 voltot, Szabó egyet sem, győztes 5 voltal Szabó István.

5. *Kardvívás Müller Károly és Szigeti Benedek vívómes-*

terek között 6 voltra; Müller kapott 4 voltot, Benedek egyet sem, Müller a mérkőzést abba hagyta 4 volt után az előbbi mérkőzésben kapott lábséülés miatt. Győztes Benedek 4 voltal.

5. *Kardvívás Szigeti Benedek vívómester és Szabó István között* 6 voltra; Benedek kapott 6 voltot, Szabó 5 voltot, győztes Szabó egy voltal.

Ekként a mérkőzés a győri csónakázó-egyeslet tagjának, Szabó Istvánnak fényes győzelmével végződött.

Koronázási verseny

Ö Felsője 25 éves koronázási jubileuma alkalmából Pali-son is rendezett ünnepélyt a Szabadka sz. kir. város községi főgymnasium tanuló ifjusága a helybeli tornaegyeslettel a következő programmal:

1. A községi főgymn. tanuló ifjusága Vermes Lajos vezetése mellett tartotta minden osztálylyal nagyszabású hadgyakorlatait. A verseny a következő eredménnyel folyt le.

A) Gyorsfutás 100 méter távolságra. Győztesekké lettek: Grüber Gyula nyert ezüst érmet. Schlesinger Henrik II. oszt. tan. 13³/₄ mp. a., Klein Oszkár I. C) oszt. tan. 14¹/₄ mp. alatt, Borsy Lajos I. B) oszt. tan. 13 mp. a., Katanesits Péter II. B) oszt. 13³/₄ mp. a., Tary Ernő III. A) oszt. 13³/₄ mp. a., Hannauer József III. B) oszt. 13 mp. a., Zsulyevits Antal IV. oszt. 12 mp. a. ezüst érmet nyertek.

B) Versenyjárás. Győztesek lettek Koch József V. oszt. 7-29 p. jó másodiknak Grünwald Ignác V. oszt. tanuló járta be az 1400 méter hosszú pályát, előbbi ezüst, utóbbi bronz érmet nyert, továbbá Nagy Ödön 8.7³/₄ mp. alatt, jó másodiknak Bodrogy Károly járta a 1400 méteres pályát, négyszer mindkettő ezüst érmet nyert.

C) Gátverseny. Kocsis István VIII. oszt. tanuló 58 mp. a. Hoffmann Lajos 1³/₄ mp. a. futották be a versenypályát, első ezüst, utóbbi bronz érmet nyert. Táv: 350 m. három vizes árok és gát.

2. *Atlethák versenye*. Kezdek veloczipéd versenyében szerepeltek Honkó Béla, Pietsch Ferencz és Szauer Henrik. A versenyek közül jelen verseny volt egyike a legérdekesebbeknek, miután a versenyzők egy és ugyanazon időben hozták gépeiket működésbe. A versenyzők közt majdnem észrevétel nélkül nagy spatium volt észlelhető annyira, hogy Honkó Béla egészen elmaradt és a szemlélőkre azon benyomást tette, hogy a versenypályát, melyet ötször kellett körülfutni kénytelenül lesz elhagyni, mely jelenleg az igazat bevallva csak színlelés volt és a két másik versenyző elámitására volt intézte. Hirtelenül mint a villám a háromszori körülfutásnál Honkó Béla ellenfeleit nemcsak hogy utólrerte, hanem a pálya és kifizött cél eléréséig azokat többé nem is látta, elsőnek érkezvén be diadalteljesen declaráltatott győztesnek s ennélfogva ezüst érmet nyert.

Súlyemelések (50 kg. vassúly) Nagy Sándor szegedi acrobata a súlyt 10-szer, Slezak Benjamin 9-szer emelte fel, előbbi ezüst utóbbi bronz éremmel lett díjazva. Török Béla és Rudolf William a súlyt felemelni nem bírták.

Ezzel véget ért a Pali-son rendezett ünnepély, mely táncvígalmmal és a tó partján rendezett tűzijátékkal lett befejezve.

Ez ünnepély megtartása körül a legkiválóbb érdemeket vívta ki magának, — mert nélküle ilyen sportünnepély nem rendezhető Vermes Lajos a szabadkai főgymn. buzdó és lankadatlan tevékenységű tornatanára. Achilles.

Köszler Gyula, Kecskemét kedveit vívómestere f. hó 19-én d. u. a tavaszi vívótanfolyam befejezése alkalmából feölfelolvasással és vívó-versenyyel egybekapcsolott vívó-ünnepélyt rendez tanítványival. A versenyeken csak jelenlegi és volt tanítványai vivhatnak. Lesz kard-, vitör- és ökölvívás és végül disztornázás.

VELOCZIPÉDEZÉS

Koronázási diszkerékpárverseny.

A Hunnia magyar bicycle-klub a koronázási jubileumot egy diszkerékpárverseny rendezésével ülte meg, a mely a városligeti nagy szökőkút előtt folyt le. A bekerített helyre csak jegyekkel lehetett bejutni, de felette sok nézője akadt a versenynek kívülről is abból a sok ezer

emberből, akik a népnép kedvéért rándultak ki a városligetbe.

A verseny lefolyása, melynél Schomann Antal (elnök) Schmidtó Ferencz, Schütze Ottó, Watterich Ödön és Weigmann József szerepeltek versenybírákként, a következő volt:

I. Megnyitó verseny. Táv. 1640 mtr. Elsőnek érkezett 9 pályázó közül 3 percz 35 másodpercz alatt Bajnóczy Sándor, 2-dik Pettau Gyula, 3-dik Holló István, 4-ik Minye József lett. A két első ezüst, a két utóbbi pedig bronz érmet kapott.

II. Lassu kerékpárverseny. Táv. 100 m. Győztes az ki legkésőbb érkezik a célhoz. Két ezüst érmet és egy bronz érmet adtak ki. Győztes Gyulay Aladár, második Gyulay Elemér, harmadik Schwab Béla.

III. Nagy jubileumi verseny. Táv. 3280 m. Díj: Elsőnek ezüst pohár, elismerő oklevél és ezüst emlék érem, másodiknak ezüst emlékérem harmadiknak és negyediknek bronz érem. I. Bajnóczy Sándor 7 p. 32 mp. alatt, II. Pejcsik Károly, III. Waczula Rezső, IV. Holéczy Ignác.

IV. Kerékpárverseny a »Hunnia« hölgyeinek díjért. Táv. 2460 m. Elsőnek ezüst serleg és emlékérem, másodiknak ezüstérem, harmadiknak és negyediknek bronzérem. A győztesek a következő sorrendben jöttek be: Pettau Gyula (5 p. 45 mp.), Minye József, Holló István és Gonda Frigyes.

V. Szeniorok térelőnyversenye. Táv. 1230 m. Díj: Elsőnek ezüstserleg és érem, másodiknak sétabot és ezüstérem, harmadik és negyediknek bronzérem. A nyertesek Jelfy Gyula, Weigmann József, Greiner József és Watterich Ödön voltak.

VI. Gyermekverseny. három díjjal. Táv. 410 m. Első Klimkó László, második May Arthur, harmadik Balassa József.

Végül műkerékpározás következett, a melyben Udvary Ferencz és a Gyulay testvérpár mutatott figyelemreméltó ügyességet.

KARLSBADI

cipő-különlegességek.

Kajári
Dezső

Budapest, Dorottya-utca 8. szám a.

Ajánlja legdusabb választékban

férfi-, női- és gyermek-cipő-árukat

a nyári idényre

a legolcsóbb árak mellett. — Különös figyelemmel regatta-, velocipédező-, turista és hegymászó tornaczipőket, vadász csizmákat

mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek és gyermekek részére

ugymint: tisztai cipők, galoschnik vagy gumi cipők, úgy szinte vízmentes cipőket és kényes lábra különlegességeket nagy választékban raktáron tart.

Vidéki megrendelések mérték vagy minta-cipő szerinti leggyorsabban eszközölködnek.

Különlegesség: Prince of Wales férfi-övek.

Az összes sportnemekhez szükséges ruházati cikkek u. m.

verseny és
training
INGEK.

nadrágok, sapkák és czipők legnagyobb raktára.

Sigmund József

Budapest, IV. Városház-utca 2-4

Az iskolai tornázás összes ruházati kellékei.

Alapított

1850. évben

Ő Felsége a király legmagasabb személyes elismerése! Minden verseny alkalmával legelső érmeikkel kitüntett!

Cs. és kir. szabad. Chemiatechnikai labororium, hectograf-, gummiaru és KAUTSCHUK BÉLYEGZŐ-GYÁR

erőmtáni és véső műintézet mindennemű irodai szükségletek gyára

egysz **TINTNER J. E.** mérnök

A felsőes kir. család több tagjának, ugyisint a legmagasabb bel- és külföldi hatóságok, előjáróságok, intézetek stb. szállítója. Budapest, Kigyóter 2. szám. — Bécs, V. Krongasse 6, saját házában.

Porzsolt Ernő

műépítész és építőmester

építési irodája

Budapest, VIII. Rőck Szilárd u. 4.

elvállal mindennemű építkezéseket, tervek készítését és kivitelét: palotákat bérházakat, nyaralókat, tornacsarnokokat, csónakdákat, versenypályákat stb

EQUITABLE

EGYESÜLT ÁLLAMOKBELI ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG.

Jelentés az 1891-iki XXXII. üzletévről.

Ellenőr: Thos. D. Jordan

Főtelep: New-York város, Broadway 120. sz.

Alelnök: James W. Alexander.

Statistikus: Ges. W. Phillips.

Elnök: Henry B. Hyde.
Titkár: Willm. Alexander.

I. Bevételi számla 1891. év.		III. Beruházott vagyon.	
1. Új díjak d. 8.633,677.23		1. Ingatlanok könyvértéke (I. A melléklet) d. 31.203,618.24	
2. Megújítási díjak 23.919,447.09		2. Ingatlanokra (első helyen) kötvény- és záloglevélkölcsönök (B. melléklet) 26.309,321.32	
3. Járadékok 573,225.24		3. Kötvényekre, részvényekre s egyéb értékekre adott kölcsönök (D. melléklet) 8.418,500.00	
Összes díjbevétel d. 33.126.349.56		4. Az intézet tulajdonát képező kötvények, részvények stb. könyvértéke (D. melléklet) 51.467,659.21	
4. Zálogkölcsönök kamatai 1.617,348.91		5. Letéttársaságoknál kamatra elhelyezve 5.822,325.25	
5. Kötvények és tőkeosztalékok kamatai és minden más tétel kivéve a béreket 3.191,734.20		6. Időközben felvett készpénz bankban, egyéb letéti helyekben és átmenetben 4.919,533.82	
6. A társaság ingatlana után fizetett bére 1.119.511.18		7. Ügynökségek főkönyvi mérlege 1.802,672.59	
A bevételi számla összege d. 39.054,943.85		8. Egyéb tételek, ideértve a beváltási jutalékokat 696.802.82	
7. A tiszta, vagy főkönyvi vagyon összege december 31-én (a 903,197.54 dollárnyi biztosítéki összeg levonásával 114.582,474.63		9. Összes tiszta vagy főkönyvi értékek 130.670,433.85	
Főösszeg 153.537,518.48		IV. Egyéb vagyon.	
II. Kiadási számla 1891. év.		10. Lejárt és felszaporodott kamatok és bérek 356,877.81	
1. Károk és járulékok 8.946,152.72		11. Kötvények és részvényeknek könyvértékét meghaladó piaci értéke (D. melléklet) 2.834,915.79	
2. Kiházasítások és járulékok 92,564.12		12. Az 1891. december 31-én érvényben volt kötvények künnlevő és be nem hajtott díjai 2.336,291.43	
3. Károk és kiházasítások összege 9.848,716.84		13. Összes értékek a társaság könyvei szerint d. 136.198,518.38	
4. Járadékosok 312,819.39		V Terhek.	
5. Átengedett kötvények 3.049,852.98		1. Az 1891. december 31-én érvényben volt összes künnlevő kötvények jelenlegi tiszta értéke a statisztikai halálozási táblázat szerint számítva 4%-os kamattal. (A társulat saját számítása szerint) 107.383,455.00	
6. Kötvénybirtokosok osztalékai 1.582,235.16		2. Külön tartalék 3% érték létesítésére 1.500,000.00	
7. Kötvénybirtokosoknak fizetett összesen ... 14.793,696.37		3. Elintézés alatt levő vagy elintézett, de még le nem járt haláleseti károk és fizetendő kiházasítások 621,943.82	
8. Osztalékok letétek után szerződésileg 7% erejéig. 7.000.00		4. Kötvénybirtokosoknak járó osztalékok vagy feleslegek vagy egyéb természetű nyereségek 97,643.00	
9. Ügynökök jutalékai 3.386,016.45		5. A társaság egyéb terheinek összege, t. i. az elévült kötvényekre teljesített fizetésekre vonatkozó szakaszok ért. 302,496.00	
10. Ügynökségek igazgatói, vezér-, külön és helyi ügynökök fizetési és uti költségei 300,465.55		6. Terhek a kötvénybirtokosok számláján 109.905,537.82	
11. Orvos-vizsgálók díjai 455,948.71		7. Átlagfelesleg a kötvénybirtokosok számláján 26.292,980.56	
12. Tisztviselők és alkalmazottak fizetési és egyéb jutalékai 547,653.89		8. Összes terhek d. 136.198.518.38	
13. New-Yorki állami adók és egyéb államokban fizetett adók, illetékek és díjak 283,094.19		9. Bármely oly kötvény értelmében felszaporodott felesleg, melynek értelmében az osztalékok fizetése egy évet meghaladó időre el van halasztva d. 19.356,892.00	
14. Bérek 369,810.40		10. Egyéb kötvények után felszaporodott felesleg d. 6.936,088.56	
15. Beváltási jutalékok 688,592.68			
16. Hirdetések 179,579.25			
17. Minden egyéb tétel, mint nyomtatványok, iroszerek, papír- és birósági költségek, postabérek és egyéb apró kiadások 1.955,227.69			
18. Összes vegyes kiadások d. 8.173,388.76			
19. A kiadási számla összege 22.967.085.13			
Egyenleg d. 130.670.433.85			

Az új üzlet 1891-ben 233,118.331 dollárt (= 582,795.827 oszt. ért. frt) tett ki. Az 1891. év végével 230.624 kötvény volt érvényben 804,894.557 dollárny (= 2,012.236.392 oszt. frt) biztosítási tőkét képviselve.

Budapest, 1891. december 31-én.

Az „EQUITABLE” életbiztosító-társaság magyarországi aligatósága

BÁNÓ S. K.

A „HERKULES“ mulattató melléklete.

PIHENŐ

A „HERKULES“ előfizetési ára a „PIHENŐ“ mulattató melléklettel együtt negyedévre 1 frt, félévre 2 frt, egész évre 4 frt. A „Pihenő“ külön előfizetni nem lehet. Előfizetések és hirdetések a „Herkules“ hivatalába (Budapest VIII., József-körút 5.) küldendők.

A fegyverekről.

Ha az állatországon végig tekintünk, bizonyos összefüggést találunk az állat fegyverei, védekezése s szelleme közt. Senki sem kételkedik azon és mindenki belátja, hogy természetes az összefüggés szellemi tehetség és fegyver közt. Ma belátjuk, hogy egy egész állatország fegyverei s szellemi tulajdonsága közt valami összefüggő kapocs van, okvetlenül, arra a gondolatra jövünk, hogy az ember, a legfölkétesebb állat, fegyvere egyfelől, szokásai, erkölcei s gondolkodása közt másfelől összefüggés van. Ha ezeket vizsgálni akarjuk az emberiség történetét a legrégebb időtől a mai napig szemügyre kell venni, a mint azok a más időben, különböző helyen harcoltak és melléje helyezték a művelődés történetét vagy a népvándorlást.

Itt minket nem érdekel miképpen történt az ember a földre, vajjon közvetlenül vagy közvetve Isten teremtménye, hanem melyen a földön az, hogy az ember a földön van és az őskorban szellemi tehetsége a magasabb rendű állatokéhoz nem igen különbözött. Az őskori ember jelleme s erkölce egyszerű lehetett mint az emberhez hasonló majmoké. Ennek megfelelőleg egyszerűek és természetesek voltak fegyverei. Vajjon mi volt az ősi fegyver az ősalapötben? kért volna az ember: igenis kellett, mert ha talán ember ellen nem küzdött, de az állatok ellen folyton kellett küzdeni, s mit ma nemes mulatságnak nevezünk, akkor szükséges volt. Őseinket, kik fabunkókkal voltak felszerelve, nem szenvedély vitte a vadászatra, hanem nagyon is a vas szükség. Veszélyes lakótársai voltak — csak a barlangi medvék emlitem — melyek ellen háboruszkodnia kellett; sőt mint mindig leghatalmasabb ellenfele az ember volt, ki társát agyonverte és megölte. Őseink emberevők voltak, ezt a természetbe vonhatlanul behozzák lelkünk, minden barlangban, melyben emberi koponyákat találtak, számos emberi csontot találtak, melyekből a hiányzott és a fogak is anthropológusok mutatnak. Talán e rücsökös ársra való emlékeztetés a vadak tenyésztési módja, hogy t. i. embereket megölnék és vele temetnek, mint másutt vele ételeket adnak, hogy „a másvilágon meg ne éhezzenek“; az elsőhöz hozzá eszik: „hogy szolgáljanak neki a másvilágon“, de ez az előbbinek helyesége ellen nem szól, mert a mai vadak szokásaikat nem ismerik, hanem csak megtartották.

E borzasztó szándékukat éppen oly természetesen fegyverrel hajtották végre. Milyen fegyverei voltak! Mily kezdetlegesek! Eleinte valószínűleg agyonverték vagy megfojtották; az állatokat pedig valamely mélységbe üzték. A vad vadabb volt, mert a legnagyobb

kinok ölték meg áldozatukat. A mint azonban erkölceik fejlődtek és szellemük tökéletesbedett, öklüket a falkó majd a kőbalta váltotta fel. De ennél sem állapodtak meg, hanem vagy belátták a vaskorszakban, hogy a küzdelem nem mindig az ő javukra dőlt, vagy pedig, mert belátták, hogy az állat vagy ember a vas eszközökkel hamarabb mulik ki, nyilakat és dárdaikat használtak. Melyik nép volt az, mely először használta a gyilkolás humánusabb eszközét, nehéz megmondani, valószínűleg az ázsiai népek voltak az elsők, mert Homeros, ki oly szépen tudta a női bájakat megénekelni, a jó fegyvereket kis Ázsiából valóknak mondja. A keresztény középkorból ránk maradt még e szokás, hogy a jó kardokat „fringának“ nevezzük, mi szintén a mellett bizonyít.

A vaskorszakból emberei két részre oszlottak az egyik csoport megmaradt ősi „erényeiben“, a másik elhagyta s tökéletesbült. Az előbbi Ázsia, Afrika s Ausztráliában telepedett le a másik China (?) Európa s Amerika vidékeit népesítette be. Nem kell ezt azonban úgy vennünk, hogy akkor népvándorlás volt, hanem csak úgy, hogy a cultura mai állása szerint a „maradiak“ s a „haladók“ úgy oszlának el a földön. Tekintsünk mindenelőtt a maradiakat, ezeknek életé nagyban hasonlít az ősi ember életéhez és nagyon gyakran egyes korszakokat, melyeket az emberiség átélt, egyes törzseknel még éppen megtaláljuk. Ugy nagyon sok helyen a kőkorszak a legújabb időkig tartott, sőt voltak ausztráliaiak, kik fakardokkal hadonáltak. Ezek későbbben csontokkal rakták ki és fűrészként használták. Ezt ugyan nem nevezném kardnak, hanem régiségét elavult „szablya“ nonkkal jelezném, mert a mai kard más alakú, mint a szablya s e népek szablyát viselnek. E fegyverek mellett t. i. a parittyá s szablya, melyet Hellwald „meghosszabbított kardnak“ nevez, találjuk a nyilat, vagy helyesebben az íjját és a lándzsát. Az íjját mindenki ismeri nemcsak rajzból, hanem tapasztalatból: olvasóim már látták a nők új sportját, az íjjazást és olvasónőim már ezt a hurt is pengetik. Lándzsát mai nap már nem látunk legfeljebb a mai „bajonetek“ alakjában; gerelyt és kopját már csak a sportot kedvelők ismernek! De ezen ismert alakok nagyon különböznek a vadakétól. A vadak szablyája csaknem olyan mint a mai fűrészünk; nyiluk hegye kampókkal van tele, melynek hegyét megmérgezik, gerelyük is gyakran kampókat mutat. A lövő szerszámok, mint a parittyá s kopja nem igen használatos, de ha használnának bizonyára a vadáság jelét magukon hordanák, mint az említették. A közeli támadásnál főleg a buzogányt használják, melynek vastag végével mért csapások fájdalmat

okoznak és az áldozat nagy kinnal mulik ki. A fájdalom nagyon örvendezteteti a vad erkölcsöket, mint a mai vadak, kik különös kedvet találnak abban, hogy valakit kínoznak; a művelt görögök is szerethették a fájdalomtól megtorzult arcot, mert Homerosnál még a hősök (hősök) is sírnak, Sophokles és Euripides színészei is sírnak, a szövegben sorok számra találunk jajokat; sőt a mi korunkban is a műveletlen embereknél látjuk, hogy az a regény vagy színmű tetszik, hol vagy sírnak vagy siratnak. A vadaknál ez még inkább kifejlődött, van rá példa, hogy valakit vertek és mikor sirt, a körülállók kacajra fakadtak. És ezt teljesen kifejezik fegyverek: a használt kampók, melyet néhány utazó szerint azért használnak, hogy az áldozat biztos legyen, tényleg azonban azért, hogy fájdalmat keltsenek vele. Hogy az előbbi vélemény hamis bizonyítja az a körülmény, hogy a nyilakat meg is mérgezik mi eléggé biztosít, ha ellenben nem mérgezték, akkor lehet rajta akárhány kampó, mégis többször kell rá löni. A nyíl az egyike a legvadabb eszközöknek, mert ha hegyét méregbe mártják, a talált negfulladás következtében hal meg, ha a nyíl hegye nem mérges, akkor többször kell löni, míg vérvesztés következtében kimulik. A nyilak eltávolítása is vad erkölcsüket jellemzi; a nyilakat a sebből kitépik és vele kisebb-nagyobb test részt is a testből eltávolítanak. Livingstone beszéli, hogy egy leányt a nyíl tüdejében találta s mikor a nyilat óvatosan ki akarták húzni, egy beesuán (dél-afrikai törzs) odaugrott és kitépte a nyilat a leány féltüdejével!

Lezzen elég e vérengzésből és tekintsük a haladókat. A haladók első nagy nemzete az egyiptomi nép, melynek műveltsége nagyobb volt mint a görögöké, kik sokat tanultak az egyiptomiaktól. Az egyiptomiak fegyverzetéről azonban semmit sem tudunk, hogy voltak és hogy kifejlődött fegyverzetük volt, azt kaszt rendszerükből és sok háborujukból biztosan lehet következtetni. Nyíl, gerely és párdzecs kocsi volt fegyverök, mint azt képeikből és költeményeikből tudjuk, de hogy mily alakúak ezt nem tudjuk. Sokan mondják, hogy nyilaik hegye nem volt mérges, de nem lehetetlen, hogy volt, mert a chemiában járatosak voltak. Én azt hiszem, hogy egyszerű kampótlan nyiluk volt, mert erkölceik — a rabzolgaságtól eltekintve — szelidek.

A görögök szelid erkölceit valamennyien ismerjük és csodálkozunk kellene, ha ezek is nyállal harcoltak volna. A történelemből azonban tudjuk, hogy a görögöknel nagyon kifejelett a phalanx, mely alapjában véve lándzsá-összetétel. A phalanx emberesebb mint a nyíl, de még eléggé vad. Emberesebb már azért mert vele szurni kellett és

oly hatalmas sebet mérhettek, mely a sebesültnek rögtön halálát okozta; vadnak is mondható, mert az ellenség közvetlen közelben esett el és így a megtámadt görög a halállal küzdő kinyájában gyönyörködhetett. Jól tudjuk, hogy a görögök inkább védelemre, mint támadási háborukat vezettek. Alig egy-kettőt találunk a történetben, hol a spártai támadott t. i. Phillipos (gör. a ló kedvelő) és Alexandros (gör. a veszélyt elhárító). Fegyvereik is ezen irányban fejlődtek; volt lándzsa s főleg pajzs. Homeros ugyan mesterileg írja le a nyilat, de nyila csak Appolonak van; míg ellenben lándzsája s pajzsa minden egyesnek. Hogy vajjon a lándzsán is művészi érzékük nyilvánult azt nem mondja meg, de a pajzsok művésziek lehettek, így Achilles (a dicső, a gyorslábu mint nevezi) pajzsán melyet Hephaischos (alvilági isten) készített a városi és a mezsei élet látható, azonkívül a csillagok és a nap képe. Az egész Iliászban alig találunk trójait vagy annak szövetségeseit, kit a görög nyíl sebesített, de a barbárok Achillest lenyilazzák és a dögvészt is Apollo nyilai okozzák.

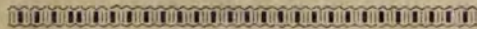
A rómaiak már főleg támadók voltak, erkölcsük is a görögökén messze hátra maradt. Kegyetlenségük az évek ezreire ismeretes; a keresztény martýrok tűzbe vetése és a fenevadak elé vezetése, a gladiátorok játéka stb. mindannyi durvaságuk példája. A kegyetlenséget okvetlenül fegyvereikben is kifejezték valószínűleg domináló fegyver volt a nyíl; a nyíl valamennyi fegyver közt a legnagyobb kegyetlenségre mutat; már a görögök is a centaurokat nyíllal ábrázolták és egyáltalában fölfoghatatlan, hogy a nők ezt választják test gyakorlóul. Ha valamelyik ókori népről föltételezném, hogy horog vagy kampó volt nyilaink végén a római volna az. Az idők folyamán a barbárok léptek a rómaiak helyébe, kiknek erkölcsai a rómaiakhoz hasonlóak voltak, fegyvereik sem igen különböztek. Idővel azonban az erkölcsök szelidebbek lettek és a fegyverek is átváltak.

Melyik nép volt az, melynek erkölcsai oly szelidek voltak, hogy az ellenük mitsem vétők életét nyugalmas és gyors halállal vetettek véget, ez nehezen megmondható. Sokan a mellett szólják, hogy az első a kínaiak voltak, tőlük sajátították el az arabok és az európaiak. A kínaiak ismerhették, mert ezen szenvedély nélküli és művelt nép erkölcsai is arra serkentették; az arabok is használhatták a puskaport szikla robantásra s az európaiak hadi célokra. A puskapor gyors elterjedését megmagyarázza az a körülmény, hogy az u. n. humanismus akkor terjed, akkor ihlette a görög szellem nyugat Európát. A vad erkölcsök helyébe szelidebbek léptek, Torquemada kínzó társasága már

nem volt, a dágottak is toleransabbak lettek, egyáltalában mindenki az emberiség boldogításán fáradozott és a nehéz szabályok helyébe puskák léptek. Megmaradt ugyan továbbra is nemzeti jellemként bizonyos fegyvernem, így a vérengző olasznál a tör, a vasas németnél a kard, a finom francziánál a rapir, stb. Általában azonban a nehéz faltörő kosok és röpitő gépek helyébe léptek az „áljuk“, mint Zrinyi a költő mondja s a lovagokat a patantyusok kiszorították. A vadaknál és a régieknél a sebesült katona előtt halt meg és ez gyönyörködhetett halál tusában, mai nap azonban az ellenfél oly messze áll, hogy még jajját sem halljuk.

Mondhatná valaki, hogy a fegyver, talán az erkölcsöket javította, de ez nem áll. Mai nap elég ember van, ki revolvereket kezel embertársai kárára s ha az igaz volna, akkor ilyesmi elő nem fordulna; a hontentották, kafferek, becsuánok és többi vad törzs, kik fegyverrel már megismerkedtek ősi vad szokásaikat még nem hagyták el, hanem azokat csak a cultura hatása következtében fogják elveszteni. De ha a mondat állana akkor mai nap már elég sima s szelid jellemű ember létezne, mert nincs minden ember kezében vagy zsebében fegyver. Az lesz a legboldogabb kor mikor senki kezében se lesz fegyver, akkor értük csak el azt a gyönyörű s boldog kort, melyben „megbocsátunk az ellenünk vétetteknek.“

Schöndorfer Gyula.

Mimi.

— Átalakulások. —

Irta: Kürthy Emil.

Ruhájából kinőtt, lyukas cipős, szennyes harisnyájú hat éves kis leány volt Mimi. Édes anyja nem viselte gondját; nem szerette, olyan rut volt.

A gyermekkor minden bája hiányzott belőle. Elhizott, ormótlan kis teremtés volt. Fekete bőre gondozatlan, bozontos fekete haja fésületlen, még korom fekete szeme is olyan volt, mintha kormos lett volna.

Hát a természete! Vászott, mint egy suszterinas. Esetlen, hosszú karjaival, mint két cséppel folyton kalimpázott; nagy szája mindig gonoszságokra nyitva; műveletlen esze mindig mások boszantására főzte a szemenszedett pajkosságokat . . . egy szóval embernek, állatnak egyaránt szenvedhetlen jószág volt.

— Szegény anyja, szegény anyja! sápitozott gyakran Kereplóné ő nagysága, — sok gondot ad még neki ez a rut teremtés; a nyakán vénül, meglássátok, hogy a nyakán vénül!

*

Mimi tizenhárom éves korában tél viz idején kitűnő ötletei egyikének en-

gedve, meztláb szaladt a családi parkon át, hogy egy hizott sertéspörkölés ritka szép látványában gyönyörködjék.

A következő? Óriás tifusz, mely kétségbeejtette a jó mamát, daczára, hogy Kereplóné ő nagysága egyre csak azt hajtogatta:

— Bár csak magához venné a jó Isten, bár csak magához venné! . . .

De nem vette, hanem engedte, hogy egy pár hétig élet és halál között lebegve iszonyu szenvedéseket álljon ki, aztán a krízis legyőzése után fokról fokra visszaadta a régi egészségét, a régi erejét.

Nagy ünnep volt mikor Mimi először hagyta el az ágyat. Piros flanell pucsban, fehér battiszt pongyolában és megrítkult, de még mindig göndör haját piros szallaggal átkötte lépett a szalonba, a hol mamája éppen Kereplóné ő nagyságának beszélt el az elmúlt hetek izgalmaikat:

— Jóságos ég! — kiáltott a derék hölgy, ez lenne a rut kis Mimi, ez a fölserdült, szépséges hajadon?

És csakugyan Mimi nem volt többé gyermek, hanem hajadon, nem csunya, hanem igéző szép.

Mimi szépségének semmi köze se volt a kifogástalan, szoborszerű antik szépséghez. Arczának talán egy vonala se volt szabályos: hanem sűrű szemöldöktől árnyalt fekete nagy szemével, finom kis fitos orrával, csillogó fehér fogsorával és megtisztult barnás arc bőrrel az a pikáns jelenség volt, a mely napjainkban jobban hódít a görög istennőkre emlékeztető, de hideg szépségéknél.

A mellett alakja megnyult, teste megfogyott, nyert arányosságban és levetkőzte szegletességét.

— Gratulálok kedvesem, gratulálok! — kiáltott Kereplóné ő nagysága, egyik eksztázisból a másikba esve.

*

Mimi természete is nagy változások ment át. Tapasztalva, hogy az emberek most már jó szemmel néznek rá, ő is leszokott gyermekkori durczás modoráról. Szívében nőies, gyöngéd érzületek kezdtek rügyezni. Sokat kaczagott, mert tudta, hogy szép fogai vannak. Ágyában kellemes, tréfás ötleteket keresett, mert tudta, hogy ezek kimondása alkalmas szolgál szemei ragyogtatására, gyakorolta magát a táncban, mert észrevette, hogy a csárdás és a keringő élénk pirt kerget az arczába és gondot fordított az öltözékére, mert tapasztalta, hogy minél több izléssel öltözik, annál jobban tetszik.

Örült szépségének, szomjazta a bőkot és boldog volt ha tetszett. Színházba, hangversenyekre, bálókba, társaságba csak azért járt, hogy lássák és magasztalják. Nem törődött komoly dolgokkal. Az olvasást unta, a kézimunkát gyűlölte, a zenéhez nem értett

A rongyszedő. Tury Gyula rajza.

A vöröstoronyi szoros. Barabás Miklós festménye után.

és a társadalmi kérdésekkel nem bibelődött. Felületes, bohókás, csipős, léha kecsesség: ez volt az eleme, különösen ha a vége oda hegyeződött, hogy: „Nagysád ma megint elragadó!”

Kereplóné ő nagysága nem is folytathatta el ezt a panaszos felkiáltást:

— Szegény anyja! bárcsak Mimi inkább rut maradt, vagy meghalt volna!

*

De nem mindenki volt Kereplóné ő nagyságával egy véleményen. Például Herencsey Laczi fülig Mimibe szeretett és nem törődve a lebeszélésekkel („Az ilyen leány csak szórakozni, de nem feleségül venni való!”), megkérte és feleségül vette.

A mézes hetek . . . hát a mézes hetek csak olyan édesek, mézesek, ömlengősek voltak, mint a mézes hetek rendszeren. Senkinek se tűnt föl, hogy Herencseyeket hónapok óta sehol se lehetett látni.

— Hjah azok most turbékolnak! — felelgette Kereplóné ő nagysága a kérdezősködőknek; de várjatok csak, majd előkerülnek és aztán, aztán: az egyik jobbra, a másik balra, hihíhi!

Hetek, hónapok multak, már egy év is eltelt és Mimiék még mindig nem kerültek elő. Ennek már a fele se tréfa: hiszen még „első látogatásokat” se tettek! Mi van velük? Talán már a hajba kaptak? Talán már is valófeiben vannak? Talán . . .

Kereplóné nem sokáig maradt a találgatások terén, hanem fölkerelkedett és bekopogtatott a fiatal párhoz . . . és mit talált: egy idillt, valóságos meghatározható idillt: Laczi és Mimi egy rózsaszínű függönyös bölcső fölé hajolva, valami babaszerű aprósággal annyira el voltak foglalva, hogy nem is vették észre a vendég beléptét.

Az első gyermek! Ez a piczi jószág jobban átalakította Mimit, mint a franczia forradalom a társadalmat: Nem törődött vele, bármilyen csábító képeket festett is a derék Kereplóné a nagyvilági életről. Egy cseppet se vágyott vissza, nem látott az ő rózsás babácskáján kívül egyebet, még az urát sem igen, a ki féltékeny is volt már első szülőttére.

*

Az első követte a második, a harmadik és negyedik és a szerető pár meg sem állapodott míg a feltúzatot el nem érte. Lehet ilyen körülmények között kívánni, hogy a sokat zaklatott „mama” gondoljon a külsejével, a szellemével, a külvilággal? Otthonának falain kívül idegen volt rá nézve az egész világ, karcsúságát termetes „en-bonpoint” váltotta föl; . . . ah és ki törődött töllel, arcbőrrel, gondozott ajkakkal, mikor hat gyermekre kell varrni, foltozni!

De mulik az idő! Mimi fia már jo-

gász gyerek és második gyermeke, a bogárszemű Mimi (egészen az anyja lánya!) már „eladó” és bálba kell vinni.

Jaj! bálba menni, milyen kin! Szorit a fűző, szorit a cipő, . . . és virrasztani „kivilágos kiviradtig!” Milyen jó izüeket bóbiskolna, ha nem szégyelné magát. A legyező mögött lopva, így is ásit egy-egy nagyot.

— Oh, lelkem Mimikém, — szól oda Kereplóné ő nagysága, a ki már az unokáját gardirozza — beh megváltoztál! Hol van a karcsu termeted, hol az a lilium arcod . . . hjah, hjah, mulik az idő!

*

Mulik bizony, mulik az idő. Mimi lánya is már férjhez ment, a kis Miminék is már lánya van . . . képzeljék el: három Mimi egy családban!

— Mimi anyós! — kiáltja Kereplóné, a kinek már egy foga sincs, de még mindig harapós. Mimi nagymama!

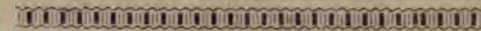
Még pedig milyen nagymama és milyen anyós! „Mint a falat kenyér” szokja mondani a legifjabb Mimi dajkája, a természetes Erzsók asszony.

Nem reszket attól se férj, se nő, se cseléd! De reszket ő eleget valamennyi helyett. Csupa aggodalom az egész élete. Most azt álmodja, hogy a piczike kiesett a bölcsőből: Ucczu, elszalad és éj idején becsenget „a fiatalokhoz”. Azok persze mély álmukból riadnak föl és méltatlankodva mondják: „De nagymama!”

Majd az az előérzete támad, hogy a dajka elaludt és agyon nyomta a kisártatlanságot. Lélekszakadva ront a gyermekszobába és félajultan roskad le a bölcső mellett. És ha szemrehányást tesznek neki, a szelíd mentegetőzés hangján mondja:

— Ne haragudjatok gyermekeim, tudom magamról, hányszor voltam a halál révén gyermekkoromban!

— Biz ugy kedves hugom, — erősíti Kereplóné ő nagysága, — vásott egy mihaszna volt anyátok! Beh megváltozott, hejh beh megváltozott azóta!

Jaj de busan . . .

Jaj de busan szól a cigány nótája,
Ki-kicsordul a könnyem is reája;
Ugy elsirok, elzokogok keservén,
Mintha árva életemnek
Boldogságát temetném.

Sir a nóta, olyan fájón kesereg,
Fájdalmánál altatgatom lelkemet;
Bánat könnyem végig jereg arczomon,
Ifjuságom csalfa álmát,
Hazug álmát siratom.

Huzzad, huzzad fájó buval csendesén,
Hadd sirjam el hurjaidnál keservem;
Ha letörvé szép tavaszom virága,
Hadd öntöm ki bubánatom
E siralmas világra!

Holosnyay Cyrill.

Viz és jég.

Irta: Grósz Lajos.

A víz az oxigén és hidrogén vegyülete. Ha a víz e két elemen kívül egyéb alkatrészeket nem tartalmaz, akkor szintelen, iztelen ivásra, főzésre nem alkalmas. Ily állapotban desztillált viznek hívják. Abszolút tisztaságánál fogva gyógyszerárakban, kémiai és fizikai laboratóriumokban használtatják és ugyanott állítják elő lepárlás által. A természetben ily tisztán nem fordul elő. Maga az emberi test 90% vizet tartalmaz. A földnek több mint $\frac{3}{4}$ részét víz borítja. Daczára azonban annak, hogy a tengerek oly roppant tömegű vizek, belőlük a földre csapadék alakjában nem esik egy csepp sem. Az eső, hó, harmat, dér, jég vize, mely csapadék alakjában kerül a földre, fizikailag olyan meghatározott mennyiség, melyhez a tengernek vize egy cseppel sem járul. Vízük természettudományi szempontból csak arra való, hogy a körforgásban levő vizet, vagy is azt, mely eső, hó stb. nevének kerül a földre, változatlan mennyiségben tartsa fenn, nehogy ennek csökkenésével a szerves élet pusztulásnak induljon.

Hogy is megy ez a körforgás?

A földön levő összes édesvizek a tengerekbe kerülnek. Könnyebb fajsúlyuknál fogva nem egyesülhetnek a tengerek gazdag sótartalmu vizével, hanem ugyszólván ezek felszínén usznak, s mivel az uralkodó hőmérséklet ezeket éri legközvetlenebbül, tehát párolgásnak indulnak. A párák rendkívül ritkák, könnyűek, tehát gyorsan és mivel a párolgás folyton tart, szakadatlanul a felső légrétegek felé emelkednek. Itt hidegebb légrétegekkel találkozáván, elvesztik hőmérsékletüket s cseppekké alakulnak át, miként ezt vízfórálláskor egy fedőnek a fazékra tevésekor tapasztalhatjuk. Az addig láthatatlan vízpárák a lehülés következtében mindig sűrűbbek és sűrűbbek lesznek. A magasban uralkodó légáramlatok tova űzik őket, miközben az apró cseppek összefolyván, nagyobb cseppeket képeznek. Ez a fellegképződés. Különböző magasságokban usznak e felhők a légtengerben mindaddig, míg sulyuk nem nagyobb ama terület levegőjének fölfelé ható nyomásánál, melyet elfoglalva tartanak. A mint a sulya nagyobb lesz az egyensúly a vízcseppek közt azonnal bomlik s elkezd esni. Néha oly gyorsan bomlik fel az egyensúly a cseppek közt, hogy pataként ömlik le a víz (felhőszakadás), máskor meg kevésbé gyorsan (zápor), ismét máskor meg a felleg minden része egyszerre indul meg (permet). Néha meg felhőképződés történik oly gyorsan, hogy azonnal esni kezd. Megesik azonban az is, hogy különösen hosszabb ideig tartó szárazság után, hetekig is bomlik derül az ég, még sem esik. Ennek az oka, hogy a levegő a tartós szá-

